Tjänsteutlåtande
Styrelsen 2026-09-28
Ärendenummer GSHAB-2026-00050

Handläggare: Catrine Norrgård, filialchef
Telefon: 031-368 54 50
E-post: catrine.norrgard@gshab.goteborg.se

Gothenburg European Office halvårsrapport 2026

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Gothenburg European Offices halvårsrapport 2026 antecknas.
2. Halvårsrapporten översänds till kommunstyrelsen som information.

Sammanfattning

Gothenburg European Office (GEO) huvudsakliga uppgift är att, i enlighet med Ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB, i bred samverkan inom Göteborgs Stad samt med andra aktörer, bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel gentemot Europeiska Unionens institutioner och övriga institutioner, organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa. Kommunfullmäktige beslutade 2025-11-27 om Göteborgs Stads policy för internationellt arbete. I beslutet får kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med GEO ta fram en ny och mer långsiktig plan för stadens omvärlds- och intressebevakning. Ambitionen är att planen ska börja gälla från 2027 för fyra år. Rapporteringen för GEO sker som tidigare genom en halvårs- respektive en årsrapport. I nu aktuella halvårsrapport redovisas arbetet under perioden januari–juli 2026. Styrelsen i Göteborgs Stadshus AB informeras genom halvårsrapporten om hur GEO har levererat inom ramen för uppdraget och den översänds till kommunstyrelsen som information.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Arbetet med EU:s långtidsbudget kan få ekonomiska konsekvenser för Göteborg, då budgetens utformning avgör tillgången till finansiering för bland annat kompetensförsörjning, innovation och klimatomställning. Genom att aktivt påverka budgetprocessen stärker Göteborg sina möjligheter till framtida projektmedel, vilket kan bidra positivt till stadens ekonomi. GEO har även bidragit till nya finansierade EU-projekt.

Bedömning ur ekologisk dimension

I EU-kommissionens förslag till EU:s långtidsbudget 2028–2034 finns miljö- och klimatfrågor inte som ett eget samlat budgetområde, utan är integrerade i flera delar av budgetramen. Enligt förslaget ska minst 35 % av hela budgeten gå till miljö- och klimatåtgärder.

Bedömning ur social dimension

Förslaget till EU:s långtidsbudget 2028–2034 är kopplat till den europeiska pelaren för sociala rättigheter genom att delar av finansieringen ska stödja social sammanhållning, kompetensutveckling och inkludering på arbetsmarknaden.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Halvårsrapport 2026 Gothenburg European Office
2. Halvårsrapport 2026 Gothenburg European Office - Faktablad

Beskrivning av ärendet

Styrelsen för Göteborgs Stadshus AB ges i ärendet information genom Gothenburg European Offices halvårsrapport 2026. Halvårsrapporten föreslås antecknas av styrelsen och att den översänds till kommunstyrelsen som information.

Gothenburg European Office (GEO) huvudsakliga uppgift är att, i enlighet med ägardirektivet för Göteborgs Stadshus AB, i bred samverkan inom Göteborgs Stad samt med andra aktörer, bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel gentemot Europeiska Unionens institutioner och övriga institutioner, organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa. Kommunfullmäktige beslutade 2025-11-27 om Göteborgs Stads policy för internationellt arbete. I beslutet får kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med GEO ta fram en ny och mer långsiktig plan för stadens omvärlds- och intressebevakning. Rapporteringen sker som tidigare genom en halvårs- respektive en årsrapport. I nu aktuella halvårsrapport redovisas arbetet under perioden januari–juli 2025. Styrelsen i Göteborgs Stadshus AB informeras genom halvårsrapporten om hur GEO har levererat inom ramen för uppdraget och den översänds till kommunstyrelsen som information.

GEO:s halvårsrapport 2025 fokuserar på tre utvalda frågor:

1. EU:s kommande långtidsbudget (2028–2034), i vilket GEO arbetat aktivt gentemot Europaparlamentets i deras behandling, haft en kontinuerlig dialog med den svenska representationen i Bryssel samt bidragit i Göteborgs interna arbete med att analysera förslaget och ta fram synpunkter.

2. EU-finansieringsarbetet med förvaltningar och bolag har resulterat i flera ansökningar, och GEO har försett kollegor i förvaltningar och bolag med analyser av finansieringsmöjligheter.
3. stärkande av Göteborgsregionens kluster inom life science inför kommande budgetperiod och EU:s konkurrenskraftspolicy.

Rapporten innehåller en bilaga i vilken alla pågående ärenden kort beskrivs.

Stadshus bedömning

Stadshus bedömer att halvårsrapporten ger styrelsen information om hur GEO har levererat inom ramen för uppdraget. Arbetet med långtidsbudgeten och EU-finansiering stärker Göteborgs möjligheter till framtida projektmedel. Mot denna bakgrund föreslås att rapporten antecknas och översänds till kommunstyrelsen som information.

Eva Hessman

VD, Göteborgs Stadshus AB

Göteborgs Stadshus AB

Göteborgs Stad

Halvårsrapport 2026 Gothenburg European Office

Europeisk omvärlds- och intressebevakning

Innehåll

1 EU-finansiering 3
1.1 EU:s långtidsbudgetram 2028-2034 3
1.2 EU-finansiering 3
2 Konkurrenskraft 4
2.1 Stärka life science klustret 4
2.2 Industriacceleration 4

1 EU-finansiering

1.1 EU:s långtidsbudgetram 2028-2034

Under första halvåret 2026 har GEO bedrivit ett omfattande arbete kopplat till EU:s kommande långtidsbudget för perioden 2028–2034. Budgetförslaget innebär en genomgripande omstrukturering där Nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP) blir den största budgetposten med 894 miljarder euro, men den är mycket mindre än den någonsin har varit. Den största förändringen innebär att finansieringen kommer gå via nationell nivå istället för regional nivå.

GEO har arbetat aktivt för att säkerställa att Göteborgs Stads prioriteringar syns i Europaparlamentets förhandlingsposition. Stadens synpunkter har delats med ansvariga politiker i Europaparlamentet. GEO har även följt upp med riktade möten med relevanta utskott och deltagit i gruppmöten där stadens synpunkter presenterats. Europaparlamentets utkast till position innehåller flera förslag som ligger i linje med Göteborgs prioriteringar, bland annat stärkt lokalt deltagande i NRPP-processen och avsättning av medel till urbana strategier.

GEO har även haft regelbundna avstämningar med den svenska EU-representationen och stöttat kollegor i Göteborg i arbetet med att ta fram synpunkter på den svenska NRPP.

GEO har dessutom drivit frågan om att inkludera sträckan Göteborg–Oslo i Fonden för Sammanlänkat Europa ("CEF-förordningen"), vilket nu finns med i ministerrådets position och har stöd från flera Europaparlamentariker i behandlingen av positionen.

1.2 EU-finansiering

GEO har under perioden fortsatt att stärka stadens arbete med EU-finansiering och EU-projekt bland annat genom att bevakat utlysningar inom Horisont Europa och LIFE, sammanställt relevanta möjligheter och delat dem med stadens förvaltningar och bolag. På begäran från miljöförvaltningen har GEO tagit fram en översikt över finansieringsmöjligheter för vattenrelaterade insatser och även hållit presentationer för stadens nätverk inom cirkulär ekonomi och klimatanpassning.

Under våren har kontoret förmedlat ett flertal partnerskapsförfrågningar och finansieringsmöjligheter, vilket bland annat resulterat i att exploateringsförvaltningen deltar i en URBACT-ansökan och att Business Region Göteborg medverkar i en Horisont Europa-ansökan om cirkularitet i byggsektorn vilken kommer lämnas in under hösten.

GEO har även stöttat stadens arbete inom EU:s två missioner där Göteborg deltar, både missionen för 100 klimatneutrala och smarta städer och missionen för klimatanpassning genom att bistå med finansieringsspårning, profilering av

Göteborg i EU-sammanhang och koppling till kommande EU-lagstiftning, samt stöttat arbetet med att nyttja den så kallade Mission Label för att underlätta finansiering av stadens klimatarbete.

2 Konkurrenskraft

2.1 Stärka life science klustret

Inom konkurrenskraftsområdet har GEO under våren fokuserat särskilt på EU:s arbete med life science och den europeiska life science-strategin. Strategin lyfter sektorns betydelse för EU:s ekonomi och innovationsförmåga. GEO har analyserat strategins innehåll och delat relevanta slutsatser med aktörer i Göteborgsregionen.

GEO arrangerade i juni ett studiebesök i Bryssel för regionens life science-aktörer med syfte att stärka klustrets synlighet, skapa kontakter med EU-kommissionen och relevanta nätverk, samt identifiera finansieringsmöjligheter. Klustret träffade bland annat EU-kommissionens avdelning som planerar hur den kommande Europeiska konkurrenskraftsfonden ska fungera i praktiken och delade sina synpunkter med dem.

Delegationsbesöket har positionerat regionen som en strategisk nod i Europas life science-ekosystem. Arbetet har bidragit till att öka klustrets närvaro i EU:s innovations- och konkurrenskraftsarbete och öppnat nya möjligheter för framtida projekt och partnerskap. Det blir viktigt att vara väl riggade inför den kommande europeiska konkurrenskraftsfonden, i vilken life science finns med som ett av fyra prioriterade styrkeområden, samt att fortsätta arbeta med forskning och innovation inom Horisont Europa.

2.2 Industriacceleration

GEO deltog under våren i ett möte med EU-kommissionen om det nya lagförslaget ”Industrial Accelerator Act” (IAA). Förslaget har som syfte att stärka Europas tillverkningsindustri, påskynda industrins klimatomställning och minska strategiska beroenden av länder utanför EU. Medlemsstaterna ska också kunna utse särskilda Industrial Acceleration Areas, där tillståndsprocesser förenklas ytterligare. På EU-kommissionens bild pekades t.ex. Göteborg ut som möjligt område för batterier, värmepumpar och vindenergi. Här kan det vara viktigt för Göteborg att föra dialog med svenska myndigheter.

Bilaga Halvårsrapport Gothenburg European Office 2026 Faktablad

Innehåll

Bilaga Halvårsrapport Gothenburg European Office 2026 Faktablad 1
1.0 En ny EU-budget och EU-finansiering 3
1.1 Kommande långtidsbudget 3
1.2 Möjligheter för finansiering 10
1.3 Pågående projekt 11
2.0 Stärkt konkurrenskraft, kompetensförsörjning och innovation 14
2.1 Konkurrenskraftskompassen 14
2.2 Giv för en ren industri och förordning om acceleration av industrins omställning 15
2.3 Nya upphandlingsdirektiv 17
2.4 Kompetensunionen 19
2.5 Europeiska innovationsakten 21
2.6 Life Science-strategi 22
2.7 Hamnstrategi 23
3.0 Hållbar stadsutveckling (miljö, klimat/energi, bostäder, beredskap) 24
3.1 EU:s klimatmål för 2040 24
3.2 De klimat- och energipolitiska ramverken efter 2030 26
3.3 Förslag till ändring av EU:s utsläppshandelssystem (ETS1) 27
3.4 Cirkulär ekonomi 28
3.5 EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering 29
3.6 EU-begränsning av PFAS 30
3.7 Förenkling av den administrativa bördan inom miljölagstiftning 31
3.8 Strategi för en beredskapsunion 32
3.9 Handlingsplan för elektrifiering 34
3.10 Europeiska elnätspaketet 35
3.11 Strategi för bostäder till överkomlig kostnad 37
4.0 Digitalisering 39

4.1 Handlingsplan för en AI-kontinent 39
4.2 Strategin för AI-tillämpningar 41
4.3 Strategin för en europeisk dataunion 42
4.4 Förordningen om digitala nätverk 44
4.5 EU:s förenkling av det digitala regelverket 45
5.0 Social rättvisa, demokrati, gemensamma värden 47
5.1 Kvinnors rättigheter och en ny jämställdhetsstrategi 47
5.2 EU:s agenda för städer 48
5.3 Handlingsplan för att förverkliga den europeiska pelaren för sociala rättigheter 49
5.4 Europeiska planeringsterminen – rapport och förväntad utveckling 50
5.5 Stärkt strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 51
5.6 EU-strategi mot korruption 53
5.7 EU:s ungdomsstrategi 54

1.0 En ny EU-budget och EU-finansiering

1.1 Kommande långtidsbudget

Den 16 juli 2025 presenterade EU-kommissionen förslaget för den kommande långtidsbudgetramen för 2028–2034. Det totala föreslagna beloppet på strax under 2 biljoner euro är större i både nominella och reala termer (hänsyn till inflationen) än den nuvarande budgeten, som i dagens priser uppgår till cirka 1,3 biljoner euro. I termer av EU:s bruttonationalinkomst (BNI) är det nya budgetförslaget 1,26%.

Budgeten har förenklats på olika sätt. Antalet rubriker, dvs. de bredaste kategorierna av finansieringsprogram, har minskats från sju till fyra. Dessa rubriker är:

1. Nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP)
2. Konkurrenskraft, välstånd och säkerhet
3. Fonden för ett globalt Europa
4. Administration

Vinnarna i EU-kommissionens budgetförslag är bland annat försvaret, Erasmus+ och Horisont Europa. Den största nyheten är det stora fokuset på konkurrenskraft och en ny modell för regionalpolitiken. Det gröna är inte bortglömt, utan 35% av budgeten föreslås leverera mot EU:s miljö- och klimatmål.

Rubrik 1: Nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP)

Idag står den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken för ungefär två tredjedelar av den nuvarande långtidsbudgeten 2021–2027. De nationella och regionala partnerskapsplanerna (NRPP), som uppgår till 894 miljarder euro, utgör drygt hälften av den föreslagna nya långtidsbudgeten 2028–2034. NRPP är därmed den största budgetposten.

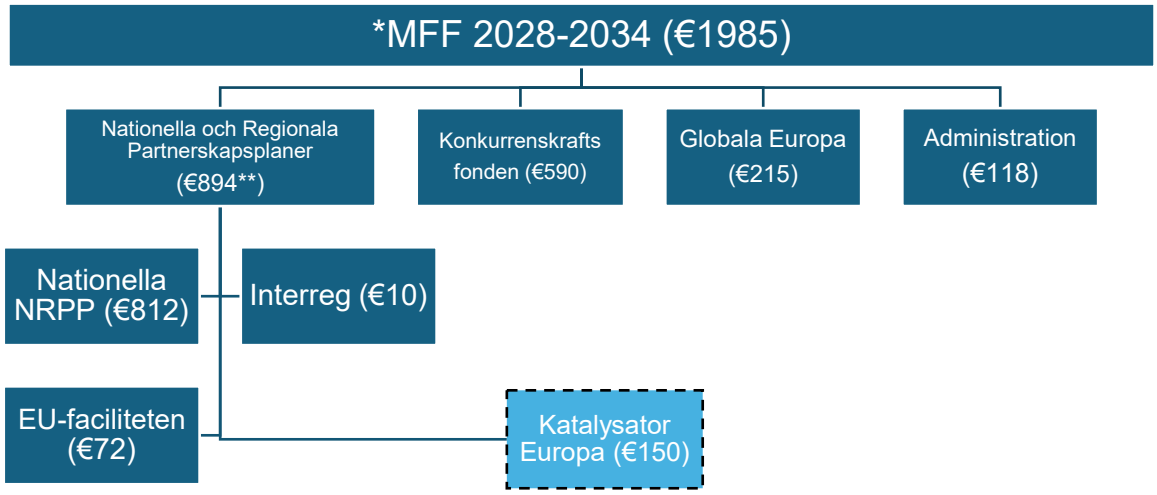

\siffror.är.i.miljarder.euro?uttryckt.i.nominella.belopp.(868❶).och.avrundade.till.helsiffror
\\exkluderar.återbetalningar.av.gemensamma.lån.(7❷❷miljarder.euro).och.Katalysator.Europa

Majoriteten av budgeten som läggs under NRPP-rubriken kommer att förvaltas via nationella kuvert, där medlemsstaterna får en procentuell del av NRPP:s budgetanslag (10,3 miljarder euro för Sverige) uträknat med en mängd olika faktorer som BNP, befolkning och utvecklingsstatus. NRPP kommer slå samman en rad konkurrerande intressen, såsom sociala frågor (ESF+), regionalt utvecklingsstöd (ERUF), jordbrukspolitiken (CAP), migration och integration (AMIF), beredskap och krishantering samt fisk-, havs-, och vattenfrågor. Flera av de ovannämnda fonderna blir kvar som underrubriker i NRPP. Detta är en del av EU-kommissionens förenklingsarbete för EU:s långtidsbudget. Dock har denna sammanslagning av intressen, framför allt regionalstöd och jordbruksstöd, mött hård kritik från både Europaparlamentet och intresseorganisationer, vilket kan komma att påverka den slutgiltiga utformningen.

NRPP-strukturen baseras på lärdomarna från återhämtningsfonden (RRF). Inför utvecklandet av NRPP ska varje medlemsstat ta fram varsin egen landspecifik plan som måste kopplas till reformer och respekt för rättsstatsprincipen. EU-kommissionen kommer behöva godkänna planen och delta i dess utveckling. Genom den europeiska planeringsterminen presenterar EU-kommissionen varje år en landrapport med landspecifika rekommendationer till varje medlemsstat på problemområden de identifierat. Reformerna som NRPP ska koppla till kommer troligen baseras på landrapporten. Inom NRPP föreslås även öronmärkning eller procentuella målsättningar av en del medel till vissa av dessa underrubriker/fonder. Till exempel så ska:

- minst 218 miljarder euro ska gå till de minst utvecklade regionerna;
- 34 miljarder euro ska gå till migration och gränshantering;
- minst 14% av den totala NRPP-budgeten gå till sociala utvecklingsprioriteringar.

EU-kommissionen betonar i förslaget att NRPP bör tas fram i dialog med berörda aktörer så som regioner, lokal nivå, civilsamhällesorganisationer, forskningsinstitutioner och näringsliv. Göteborg har markerat vikten av att partnerskapsprincipen och flernivåsamverkan bevaras (samråd EU01-2025 – EU04-2025) för att garantera det regionala och kommunala inflytandet. I förslaget saknas en process för hur städer får tillgång till EU-medel om nationell nivå och EU inte kommer överens i framtagandet av en NRPP.

Under NRPP-strukturen förlorar regionerna sin nuvarande roll. Det är de minst utvecklade regionerna som ska prioriteras, och de får också lägre krav på medfinansiering. Förslaget innehåller inte heller några öronmärkta medel för urban utveckling, men medlemsstater ska beakta urbana utmaningar i sin NRPP, framför allt gällande klimatomställningen, bostäder, kulturarv, fattigdom och digitalisering. NRPP ska innehålla sektoriella kapitel, medan regionala och territoriella kapitel är valfria.

Utöver de nationella planerna fördelas även en mindre del av NRPP-rubrikens budget till tre kompletterande program: Interreg, EU-faciliteten och Katalysator Europa.

Interreg finns kvar med 10,2 miljarder euro i budget. Interreg kommer inte att bli en del av NRP-planerna, utan får en separat plan och ett separat regelverk. Programmet kommer fortsättningsvis att genomföras under delad förvaltning, strukturerat kring samarbetsprogram som täcker gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete.

EU-faciliteten är helt ny och ska vara EU:s budgetbuffert för oförutsedda behov. Faciliteten föreslås vara 71,7 miljarder euro. Detta ska bland annat finansiera transnationella projekt med mervärde för själva unionen, ge tekniskt stöd till medlemsstater för implementering av NRPP och Interreg, samt stötta hanteringen av kriser i medlemsstaterna såsom vid betydande naturkatastrofer. EU-faciliteten kan aktiveras vid kriser genom att medlemsstaterna ber om att justera sin NRPP efter de utmaningar som krisen medfört. Det är även under den här rubriken som European Urban Initiative från nuvarande långtidsbudget placeras.

Tanken med Katalysator Europa är att EU ska nyttja sin förmåga att kunna låna billigt på kapitalmarknaderna då det är EU som enhet, inte en enskild medlemsstat, som står garant för lånen. Genom Katalysator Europa kommer medlemsstater därmed att erbjudas förmånliga lån med lägre ränta. Dessa lån kan totalt uppgå till 150 miljarder euro och är en metod för att mobilisera mer privata investeringar i offentlig sektor – alltså blandad finansiering (eng¡.blended.finance). Initiativ som lånen finansierar ska vara för investeringar i strategiska sektorer (till exempel energiinfrastruktur, försvar, och kompetensförhöjande insatser).

Hur har förhandlingarna om NRPP framskridit?

Under våren har Brysselkontoret bedrivit påverkansarbete gentemot Europaparlamentet för att säkerställa att Europaparlamentets förhandlingsposition om NRPP-förslaget återspeglar Göteborgs Stads intressen. Göteborgs Stads ändringsförslag (diarienummer: li2025/01620) har delats med rapportörerna och skuggrapportörerna för Europaparlamentets rapport, som i sin slutliga form kommer att ligga till grund för Europaparlamentets förhandlingsposition, samt med svenska ledamöter i relevanta utskott. Därutöver har Brysselkontoret haft möten med kontoren till AGRI-utskottets rapportör Elsi Katainen och Europaparlamentarikern Sofie Eriksson för att diskutera stadens förslag. Brysselkontoret deltog även i ett möte i maj, anordnat av de Gröna/EFA-gruppen, där stadens ändringsförslag presenterades för gruppens skuggrapportörer.

Europaparlamentets utkast till rapport, som publicerades i mitten av maj, innehåller flera förslag som ligger i linje med Göteborgs Stads inspel. Bland annat förslås ett stärkt deltagande för lokala myndigheter genom hela NRPP-processen och en plats i planens övervakningskommitté, som även föreslås ha uppdraget att följa upp efterlevnaden av partnerskapsprincipen. Rapporten innehåller även andra förslag av intresse för Göteborg, såsom att 11% av ERUF-medlen i en medlemsstat ska avsättas till urbana strategier och att över 500 miljoner euro inom EU-faciliteten ska gå till hållbar urban

utveckling. Europaparlamentets slutliga position om NRPP-förordningen väntas antas i slutet av året.

Under våren har Brysselkontoret har även träffat den svenska EU-representationen för regelbundna avstämningar kring NRPP-förhandlingen. Ministerrådet enades i juni om sin partiella förhandlingsposition om NRPP. Förhandlingspositionen är partiell eftersom den inte omfattar de finansiella och övergripande frågorna. Dessa frågor diskuteras för närvarande inom ramen för förhandlingarna om den övergripande fleråriga budgetramen för perioden 2028–2034. I sin partiella förhandlingsposition föreslår ministerrådet bland annat en stärkt roll för regionerna, striktare objektivitetskrav för rättsstatsbedömningen och en tydligare plats för säkerhets- och försvarsåtgärder i fondens specifika mål.

Under våren har Brysselkontoret även stöttat kollegorna på stadsledningskontoret i arbetet med att ta fram synpunkter på innehållet i den svenska NRP-planen. Göteborg har tillsammans med Stockholm och Malmö tagit fram gemensamma synpunkter kring prioriteringar för den svenska NRPP, som delats med Tillväxtverket.

Rubrik 2: Konkurrenskraft, välstånd och säkerhet
Den andra delen av budgeten ska användas för att säkra leveranskedjor, öka innovationstakten och leda den globala kapplöpningen om ren och smart teknik.

En nyhet är den europeiska konkurrenskraftsfonden (ECF). ECF slår samman 14 befintliga program - däribland klimat- och miljöprogrammet LIFE, hälsoprogrammet EU4Health, investeringsfonden InvestEU och företagsprogrammet COSME - till ett och fokuserar på investeringar inom fyra politiska prioriteringar:

- ren omställning och industriell koldioxidminskning;
- hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi;
- digitalt ledarskap;
- resiliens, säkerhet, försvarsindustri och rymd.

Fonden innebär ett nytt, förenklat angreppssätt för EU-finansiering. Den kombinerar bidrag, lån, investeringar och garantier under gemensamma regler, vilket ska göra stödet mer tillgängligt och snabbare att få ut. Samtidigt införs en tydlig princip om "EU-preferens", nämligen att projekt som stärker europeisk produktion och minskar beroendet av tredjeland ska prioriteras.

Budgeten för EU:s flaggskeppsprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, föreslås öka till 175 miljarder euro. Det är redan i dag världens största program för forskning och innovation med en budget på 95,5 miljarder euro. Till skillnad från många andra EU-program kommer Horisont Europa förbli ett fristående program, dock med en nära koppling till ECF. Exakt hur denna koppling konkret kommer att utformas är fortfarande oklart, men EU-kommissionen nämner bland annat ett gemensamt regelverk och integrerade arbetsprogram.

Programmet föreslås vara uppbyggt kring fyra pelare:

1. vetenskaplig spetskompetens;
2. konkurrenskraft och samhälle;
3. innovation;
4. europeiska forskningsområdet.

Pelare två kommer även i fortsättningen att vara den mest intressanta för Göteborg då den omfattar de samarbetsinriktade forsknings- och innovationsinsatserna. Budgeten för denna pelare föreslås öka till 75,9 miljarder euro. Förslaget säkrar även finansiering för EU-missionerna fram till år 2030, där Göteborg deltar i missionen för 100 klimatneutrala och smarta städer samt missionen för klimatanpassning.

Med utgångspunkt i tidigare lärdomar och expertrapporter strävar EU-kommissionen även att förenkla programmet för att göra det mer tillgängligt för alla aktörer samt främja ökad flexibilitet och snabbhet. Detta föreslås bland annat ta sig uttryck i färre utlysningar, mindre styrande utformning av utlysningar, ökad användning av förenklade kostnadsmodeller samt snabbare utvärderings- och beslutsprocesser.

EU-kommissionen har föreslagit att den framtida Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF), EU:s finansieringsinstrument för infrastruktur, ska uppgå till totalt 81,4 miljarder euro. Cirka 51 miljarder euro skulle öronmärkas för transport. Kommissionen vill att EU ska avsätta 17,7 miljarder euro för militär rörlighet. En summa som kan jämföras med den militära mobilitetsbudgeten på 1,7 miljarder euro i den nuvarande budgeten. Fonden får sin energibudget höjd till 30 miljarder euro från endast 6 miljarder euro. Dessutom kommer elnäten att få tillgång till en utökad konkurrenskraftsfond i ett försök att minska slöseriet och sänka räkningarna för industrin och hushållen.

Anslaget till Erasmus+ programmet, som syftar till att främja livslångt lärande genom att stärka demokratiska värden, öka mobilitetsmöjligheter samt adressera centrala frågor kopplat till kompetensutveckling, föreslås öka med cirka 50% till över 40 miljarder euro. Programmet föreslås omfatta två pelare: lärandemöjligheter för alla och stöd för kapacitetsuppbyggnad, utan öronmärkning då EU-kommissionen förespråkar en flexibel budget där medel kan fördelas utifrån prioriteringsbehov.

EU-kommissionen föreslår även ett nytt AgoraEU-program med en budget på 8,6 miljarder euro för att stötta kultur, media och demokratiska värden inom EU. Programmet utgör en sammanslagning och vidareutveckling av två nuvarande program: Programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden (CERV) och Kreativa Europa. Programmet föreslås omfatta tre programområden med följande budget:

- CERV+: 3,6 miljarder euro;
- Kreativa Europa – Kultur: 1,8 miljarder euro;
- MEDIA+: 3,2 miljarder euro.

Hur har förhandlingarna om ECF, Horisont Europa och CEF framskridit?

Europaparlamentet har under våren 2026 presenterat sina utkast till rapporter om Europeiska Konkurrenskraftsfonden (ECF), Horisont Europa och Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF). Rapporterna, som förväntas tas upp till omröstning i plenum under hösten, kommer i sina slutliga former att ligga till grund för Europaparlamentets positioner i de kommande förhandlingarna om respektive förordning.

Ministerrådet har å sin sida i juni enats om sina partiella förhandlingspositioner om ECF och Horisont Europa. Förhandlingspositionerna är partiella eftersom de inte omfattar de finansiella och övergripande frågorna. Dessa frågor diskuteras för närvarande inom ramen för förhandlingarna om den övergripande fleråriga budgetramen för perioden 2028–2034. Ministerrådet presenterade redan i december 2025 sin partiella förhandlingsposition om CEF. Sträckan Göteborg – Oslo finns tillagd i bilagan till CEF-förordningen i rådets position.

Brysselkontoret har under våren föreslagit för relevanta Europaparlamentariker att sträckan Göteborg – Oslo läggs till i bilagan till CEF-förordningen, i linje med ministerrådets förhandlingsposition. Detta skulle stärka Göteborgs möjligheter till finansiering i nästa budgetperiod. Både Vänsterpartiet och ledamot Tomas Tobé (M) har lagt fram ändringsförslag om att inkludera sträckan i Europaparlamentets rapport om CEF.

Rubrik 3: Fonden för ett globalt Europa

Denna del omfattar humanitärt bistånd och stöd till reformer och investeringar i länder som söker EU-medlemskap. Även här ska fokus ligga på EU:s konkurrenskraft, vilket innebär att fonden kan stötta partnerskap och värdekedjor som möjliggör att EU kan importera viktiga råvaror eller delar.

Rubrik 4: Administration

En liten del av budgeten går till att driva EU.

Vad tycker Göteborg?

Under hösten 2025 arbetade Brysselkontoret tillsammans med stadsledningskontoret fram tjänstepersonsvar på de nationella remisserna som berörde NRPP-förslaget och förordningarna som styr dess underrubriker (diarienummer: li2025/01620) samt förslaget till ett nytt ramverk för uppföljning av budgetutgifter och genomförande (diarienummer: Fi2025/01913). I remissvaret för NRPP-förslaget ställer sig Göteborgs Stad positiv till de nya möjligheterna för samordning mellan insatser och politikområden som NRPP-strukturen för med sig, men lyfter även vikten av ett dedikerat urbant kapitel i NRPP, öronmärkning av medel till insatser för hållbar stadsutveckling samt att regionala och lokala myndigheter ska ha en roll i övervakningsarbetet av NRPP:s nationella

genomförande. Brysselkontoret har under våren 2026 delat Göteborgs Stads ändringsförslag till NRPP-förordningen med relevanta aktörer i Bryssel (se det tidigare kapitlet om NRPP).

I remissvaret om uppföljning av budgetutgifter och genomförande ställer sig Göteborgs Stad kritisk till den resultatbaserade prestationsmodell som EU-kommissionen lägger fram, bland annat för att modellen riskerar hämma innovation samt mer långsiktiga och komplexa satsningar då fokus läggs på snabba och mätbara resultat. Samtidigt ställer sig staden positiv till förslagen om ett minskat antal prestationsindikatorer, att minst 35% av utgifterna i budgeten ska avsättas till klimatåtgärder samt att inrätta en fond- och programövergripande portal på EU-nivå.

Inför presentationen av förslaget för EU:s nästa långtidsbudget öppnade EU-kommissionen flera offentliga samråd under våren 2025. Göteborgs Stad valde att besvara fyra av dem. I sitt samrådssvar om framtida EU-finansiering för utbildning, solidaritet, ungdomsfrågor, kultur, värden och civilsamhället (EU03-2025) betonade Göteborgs Stad vikten av fortsatt EU-finansiering för att främja framför allt kompetenshöjning, utbildning och demokratistärkande insatser. Särskilt prioriteras stöd till både grundläggande färdigheter för personer långt ifrån arbetsmarknaden och avancerade utbildningar inom STEM-områden. EU bör även fortsatt prioritera finansiering av forskning och förbättrade matchningar mellan utbildning och arbetsmarknadens behov. Omskolning av personal vid branschomställningar och ömsesidigt erkännande av examina inom EU ses som avgörande för stadens framtida kompetensförsörjning.

EU-finansiering möjliggör också viktiga samarbeten och kunskapsutbyten, bland annat genom Erasmus+, vilket bidrar till stadens innovationskraft och sociala sammanhållning. Utöver utbildning lyfte Göteborg behovet av stöd till kulturella utbyten, den kreativa sektorn och insatser för att främja demokrati, yttrandefrihet och mänskliga rättigheter.

I samrådssvaret om EU-finansiering för konkurrenskraft (EU02-2025) lyfte Göteborgs Stad att EU bör rikta medel till klusterregioner med stark forskning och innovation för att maximera effekt. Investeringar i digitalisering, laddningsinfrastruktur och AI är viktiga både för Göteborg och Europa. För att attrahera privat kapital föreslås investeringsfonder och stöd till samarbete med näringslivet. Plattformar för kunskapsutbyte bedöms centrala för att driva omställning inom exempelvis transportsektorn och biologisk mångfald. För att säkerställa maximal effekt menar Göteborg att sådana satsningar bör riktas mot regioner med stark forsknings- och innovationskapacitet för att stärka Europas långsiktiga innovationsförmåga.

Inför EU:s nästa ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, betonade Göteborgs Stad bland annat vikten av att programmet fortsatt utgör ett separat

instrument, att grundforskningen garanteras fortsatt stöd samt att nya aktörer enklare kan ta sig in i programmet.

I sitt samrådssvar för framtida EU-finansiering för civilskydd, beredskap och kriser (EU04-2025) lyfte Göteborgs Stad att EU-budgeten framför allt bör bidra till krisberedskap i EU och utbyte av information gällande civilskyddsverksamhet. Staden ställer sig även positiv till att det civil-militära samarbetet intensifieras på EU-nivå och lyfter följande områden som viktiga: insatser och katastrofberedskap kopplad till klimatförändringar, säker tillgång till varor genom anskaffning och lagerhållning samt stärkt resiliens i samhällsviktiga tjänster.

Göteborg betonar att EU:s civilskyddsmekanism fortsatt är central, särskilt vad gäller stöd till övningar för myndigheter, inklusive kommuner med ansvar för civil- och krisskydd, och informationsinsatser för invånare. Dock bör den samordnas bättre med annan EU-finansiering, särskilt inom forskning och innovation kopplad till klimatrelaterade risker i städer. EU:s nästa långtidsbudget bör även balansera insatser för klimatrelaterade katastrofer med åtgärder inom säkerhet och försvar.

Slutligen öppnade EU-kommissionen i mars 2025 ett samråd som dels utvärderar den tidigare Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF) 2014–2020, dels gör en halvtidsutvärdering av den nuvarande CEF (2021–2027). Göteborgs Stad besvarade samrådet och framförde att det fortfarande finns behov för ett brett ekonomiskt stöd från EU, som komplement till nationella investeringar för att förbättra sammanlänkningen av de europeiska transportnäten. Skillnaden mellan CEF 2014–2020 och CEF 2021–2027 är att den senare kräver ett ökat deltagande från den privata sektorn samt en blandning av finansieringskällor, vilket blir mer komplicerat. Göteborg ser ett stort utrymme för förenkling och rationalisering inom ansökningsförfarandet, då dagens förfarande är långt och komplext. Staden menar även att processen bör delas upp i två steg, där det första steget innebär en första utsållning genom en enklare ansökan för att undvika att tid spenderas på kostnads- och intäktsanalys för projekt som inte kommer att få finansiering. Det behövs mer transparens i hur projekt utvärderas och väljs ut av europeiska genomförandeorganet för klimat, infrastruktur och miljö (CINEA) samt medlemsstaternas del i processen. Det skulle även underlätta om det fanns öronmärkta medel för hamnar.

(Uppdaterat juli 2026)

1.2 Möjligheter för finansiering

Under 2026 har Brysselkontoret fortsatt att bevaka EU-finansieringsmöjligheter i dialog med stadens förvaltningar, bolag och Lindholmen Science Park, samt förmedlat och sökt partnerskap. Liksom tidigare år har Brysselkontoret kartlagt och sammanställt de utlysningar inom Horisont Europa och LIFE-programmet som bedömts vara av intresse för staden. Dessa sammanställningar har delats med förvaltningar och bolag och

kompletterar kontorets månatliga utskick som brett informerar om finansieringsmöjligheter inom EU:s direktförvaltade program och fonder.

Under våren sammanställde Brysselkontoret, på miljöförvaltningens begäran, en specifik översikt över finansieringsmöjligheter för vattenrelaterade insatser inom EU:s olika finansieringsprogram samt möjligheter till stöd från Europeiska investeringsbanken. Brysselkontoret har även hållit presentationer om EU-finansiering för stadens strategigrupp för cirkulär ekonomi och för stadens klimatanpassningsnätverk.

Efter fjolårets lyckade matchmaking-evenemanget med fokus på finansieringsmöjligheter inom initiativet Nya europeiska Bauhaus (NEB), har Brysselkontoret fortsatt att stödja stadsmiljöförvaltningen i arbetet med att hitta ett lämpligt konsortium för en NEB-projektansökan. Därutöver har Brysselkontoret bistått stadsmiljöförvaltningen med att kartlägga finansieringsmöjligheter som kan stödja utvecklingen av stadens spårvagnar. Flera relevanta utlysningar har identifierats och dialoger med potentiella konsortiepartners pågår, där Brysselkontorets nätverk och erfarenhet utgör ett viktigt stöd.

Brysselkontoret har hittills under 2026 förmedlat tio finansieringsmöjligheter och tretton partnerskapsförfrågningar till relevanta förvaltningar och bolag inom staden. En av partnerskapsförfrågningarna resulterade i att exploateringsförvaltningen deltar i en URBACT-projektansökan som lämnades in i juni, medan Business Region Göteborg medverkar i en Horisont Europa-projektansökan som ska lämnas in i oktober. Därtill beviljades under våren finansiering till en Interreg-projektansökan om cirkulära evenemang, där Brysselkontoret hade förmedlat en partnerskapsförfrågan under hösten 2025.

Slutligen har Brysselkontoret under våren medverkat i och bidragit till den arbetsgrupp inom stadsledningskontoret som, utifrån det politiska uppdraget, arbetar med att stärka Göteborgs Stads arbete med och deltagande i externfinansierade projekt.

Under hösten kommer Brysselkontoret att uppdatera sammanställningen av relevanta utlysningar inom Horisont Europas arbetsprogram 2026–2027, och dela denna med stadens förvaltningar och bolag för att möjliggöra en tidig dialog och starta arbetet med eventuella projektansökningar för programmets sista utlysningar under 2027.

(Uppdaterat juli 2026)

1.3 Pågående projekt

Inom ramen för EU:s finansieringsprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, lanserade EU-kommissionen år 2021 fem så kallade EU-missioner. Missionerna syftar till att bemöta några av vår tids största samhällsutmaningar med konkreta mål till 2030. Till skillnad från traditionella forskningsprojekt fokuserar missionerna inte på

enskilda insatser, utan på systemförändring och bred samhällspåverkan. Målet är att samla offentliga aktörer, näringsliv, akademi och medborgare i gemensamma insatser med mätbara resultat och långsiktig effekt. Av de totalt sätt fem missionerna är Göteborg med i två: 100 klimatneutrala och smarta städer och klimatanpassning.

Genom sitt deltagande i missionen för 100 klimatneutrala och smarta städer har Göteborg sedan år 2022 erhållit stöd från den av EU-kommissionen finansierade plattformen. Plattformen bistår de utvalda städerna i arbetet med att uppnå klimatneutralitet till år 2030. En central del i detta arbete har varit utvecklingen av ett klimatkontrakt som beskriver de åtgärder och den finansiering som krävs för att Göteborg ska uppnå målet. Göteborgs klimatkontrakt har granskats och godkänts av EU-kommissionen samt andra experter, vilket resulterade i att staden tilldelades sin Mission Label under hösten 2024.

EU-kommissionens Mission Label underlättar städernas tillgång till finansiering av sitt klimatarbete. En del av denna finansiering kommer från öronmärkta utlysningar inom Horisont Europa, vilket Göteborg tagit del av genom projekten REALLOCATE och SYSTEMICO. REALLOCATE testar nya lösningar för hållbart resande tillsammans med näringsliv, akademi och medborgare i två olika mobilitetslabb. SYSTEMICO, som startade under våren 2026, syftar till att utveckla ett systematiskt angreppssätt som integrerar cirkularitet och klimatomställning inom industrin samt i städer och regioner.

Inom ramen för sitt deltagande i missionen för klimatanpassning har Göteborg erhållit expertstöd från den plattform som finansierats av EU-kommissionen för att stötta regioner och städer i att uppnå missionens mål: att 150 regioner och städer ska bli klimatresilienta till år 2030. Göteborg anslöt sig till missionen år 2022 och tog under 2024 och 2025 del av det stöd som plattformen erbjöd i form av erfarenhetsutbyte och teknisk assistans för att stärka stadens administrativa kapacitet. Under våren 2026 erbjöds staden ytterligare stöd för att undersöka hur externa finansieringsmöjligheter kan nyttjas för att genomföra prioriterade klimatanpassningsprojekt. Brysselkontoret arbetar nära stadsledningskontorets samordnare för att stödja arbetet med att profilera Göteborg, påverka kommande EU-lagstiftning samt utforska finansieringsmöjligheter som stöder stadens klimatanpassningsarbete.

Även om Göteborg ännu inte har erhållit finansiering från de medel inom Horisont Europa som är öronmärkta för missionen för klimatanpassning, deltar staden i andra projekt som bidrar till klimatanpassningsarbetet. Ett exempel är Cool Cities, som finansieras av Interreg Nordsjöprogrammet och stödjer stadens arbete med urbana värmeöar. Projektet syftar till att öka kunskapen om värmestress och utforska nya metoder för att tackla fenomenet. Brysselkontoret bistod stadsbyggnadsförvaltningen i framtagandet av ansökan till projektet.

I Göteborg pågår även ett flertal andra projekt som drivs med stöd av EU-medel, bland annat från ERUF, ESF+, Interreg, LIFE och Horisont Europa. Brysselkontoret har insyn i

vissa projekt då kontoret har lyft fram specifika finansieringsmöjligheter, bistått i skrivandet av ansökningar, samt identifierat europeiska partners. Till dessa projekt hör Clear Cities, som finansieras av Interreg Europa och fokuserar på kunskapsutbyte kring metoder för att minska klimatpåverkan av urbana avfallshanteringssystem.

Mer information om utvalda projekt hittar du på Brysselkontorets hemsida.

(Uppdaterat juli 2026)

2.0 Stärkt konkurrenskraft, kompetensförsörjning och innovation

2.1 Konkurrenskraftskompassen

Konkurrenskraftskompassen är EU:s namn på en omfattande handlingsplan för att öka medlemsländernas konkurrenskraft. Den består av tre huvudområden där länderna ska bli bättre:

- innovation;
- begränsning av koldioxidutsläpp,
- minskat beroende och ökad säkerhet.

Konkurrenskraftskompassen presenterades den 29 januari 2025 och arbetet med att stärka konkurrenskraften står högst upp på EU:s agenda under mandatperioden.

Analysen i Draghirapporten, som konkurrentskraftskompassen grundas på, överlappar i stora delar med BRG:s analys om hinder och åtgärder för konkurrenskraften regionalt. Kompassen kan ses som EU:s näringslivsstrategiska program och det finns stora likheter med Göteborgs strategi. Det finns utmaningar som Göteborg inte är ensam om att ha. EU pekar på att de tre största investerarna inom forskning och innovation i Europa under de senaste tjugo åren dominerats av fordonsföretag. Detta kan likställas med situationen i USA i början av 2000-talet, där bilar och läkemedel låg i toppen. Idag är dock topp-tre investerarna i forskning och innovation i USA inom teknikbranschen. EU vill öka satsningarna på bland annat artificiell intelligens (AI), ren teknik, kritiska råvaror, energilagring, kvantdatorer, halvledare, Life Science och neuroteknik, och investera i de nya tillväxtmotorerna.

Kompassen har tre övergripande delar:

1. Innovationsgapet mot omvärlden ska minska: 13 nya förslag ska konkretisera förändringen för att öka innovationskraften, exempelvis nya handlingsplaner för AI, avancerade material, kvantteknik, bioteknik, robotik och rymdteknik.

EU-kommissionen vill förenkla och göra det mer kostnadseffektivt för innovativa företag. Fokus ligger på att underlätta utveckling inom AI och andra högteknologiska områden samt att hjälpa startup-företag att växa.

2. Industrins omställning: 15 förslag ska konkretisera den nya politiken, exempelvis nya handlingsplaner för energiintensiva sektorer, såsom stål, metaller och kemikalier. Minskade koldioxidutsläpp blir en del av politiken för industri, konkurrenskraft, ekonomi och handel. EU-kommissionen vill bland annat främja konkurrenskraften för tillverkare av ren teknik.

3. Minska beroende och öka säkerheten: 10 förslag ska konkretisera den nya politiken, exempelvis nya handelsavtal, internationella partnerskap och en gemensam

inköpsplattform för kritiska råmaterial. EU planerar att stärka den försvarsindustriella förmågan genom paneuropeiskt samarbete.

Under 2026 har EU-kommissionen fortsatt att presentera en rad initiativ inom ramen för konkurrenskraftskompassen. Ett urval av initiativ från 2025 och 2026 med störst relevans för Göteborg beskrivs kort under egna rubriker nedan. Digitaliseringsförslag beskrivs under kapitel fyra.

(Uppdaterat juli 2026)

2.2 Giv för en ren industri och förordning om acceleration av industrins omställning

Omställningen av industrin inramat i den så kallade industrigiven är en fördjupning av den gröna given. I likhet med Göteborgs Stads klimatomställningsanalys pekar EU på att utan industrins omställning uppnås inte klimatneutralitet. Industriomställningen innebär att EU kommer underlätta för industrin och inte enbart förlita sig på lagstiftningen i den gröna given. Omställningen ses som en konkurrensfördel.

EU:s giv för en ren industri presenterades av EU-kommissionen i februari 2025 i syfte att stödja EU:s industriella konkurrenskraft och motståndskraft. Given fokuserar på två sektorer:

- energiintensiva industrier,
- ren teknik (eng. clean tech).

Syftet är att sänka energikostnaderna genom en handlingsplan för överkomliga energipriser, främja efterfrågan på ”rena produkter” och öka finansieringen för den rena omställningen. Given syftar också till att förbättra återanvändningen av material i leveranskedjan, bredda tillgången till kritiska råvaror och utveckla sektorsspecifika färdigheter för strategiska industrier.

Den 4 mars 2026 lade EU-kommissionen fram ett lagförslag om en förordning för acceleration av industrins omställning, den så kallade Industrial Accelerator Act (IAA). Syftet är att stärka EU:s konkurrenskraft och industriella motståndskraft genom att öka efterfrågan på europeisk teknik och produkter med låga koldioxidutsläpp, främja tillverkning och skapa jobb, samtidigt som industrins övergång till renare och framtidssäkrad teknik stöds. Målet är att öka andelen industriell tillverkning till 20 procent av EU:s BNP till 2035, upp från 14,3 procent 2024. Förslaget omfattar framför allt energiintensiva industrier (som stål, cement och aluminium), nollutsläppsteknik som batterier, solceller, värmepumpar, vindkraft, elektrolys och kärnkraft, samt fordonsindustrins värdekedja.

Konkret innehåller förslaget krav på "made in EU" och lågkoldioxidinnehåll vid offentlig upphandling och statliga stödprogram, nya kontroller av utländska direktinvesteringar i

utpekade framväxande sektorer, inrättande av industriella tillverknings-accelerationsområden samt effektivare tillståndsförfaranden för industriella tillverkningsprojekt.

Ärendet har hänskjutits till utskottet för industri, forskning och energi (ITRE), utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (IMCO) och utskottet för internationell handel (INTA). Ambitionen är att Europaparlamentet antar sin rapport i december 2026.

Hur kan Göteborg påverkas?

Under våren 2025 hade Göteborg besvarat ett offentligt samråd (EU08-2025) genom Miljöförvaltningen. Klimatomställningen i Göteborg påverkas i stor utsträckning av nationell och europeisk lagstiftning, incitament, initiativ och agendor. Lokala aktörer har därför en viktig roll i att fortsätta utveckla påverkansarbetet mot nationell och europeisk politik för att skapa förutsättningar att nå målen i enlighet med det fjärde scenariot i Göteborgs klimatomställningsanalys. Takten för raffinaderiernas omställning, som involverar både minskad efterfrågan på fossila drivmedel, ny teknik och nya produkter, är avgörande för att nå målet för territoriella utsläpp. Göteborgs Stad har begränsad rådighet, men är viktiga för att stötta raffinaderiernas omställning. Förhoppningsvis kan EU-verktygen vara ett stöd. Göteborg har flera beröringspunkter med IAA:s prioriterade sektorer, vilket gör Göteborgsregionen både en potentiell vinnare och en region med exponering mot riskerna i förslaget.

Göteborg är ett nav för fordonsindustrin och en stor underleverantörskedja. IAA:s ursprungskrav för fordon och komponenter vid offentlig upphandling och stöd skulle kunna gynna lokal produktion, särskilt för elfordon och batterier. Satsningar på batteriproduktion, vätgas och omställning av tung industri ligger i linje med de teknikslag som pekas ut som strategiska.

Näringslivet skulle kunna dra nytta av snabbare tillståndsprocesser och nya "industriella tillverkningsaccelerationsområden" om sådana etableras i regionen, samt av ökat investeringsintresse kopplat till EU-finansiering och nya krav. Petrokemiklustret och raffinaderiverksamhet kan gynnas av stöd till dekarbonisering, förutsatt att de klassas som strategiska projekt.

Göteborgs hamn är beroende av internationell handel. Om IAA leder till handelsspänningar eller motåtgärder (t.ex. från Kina) kan det påverka godsflöden och hamnverksamhet negativt. Nya FDI-kontroller i utpekade sektorer (batterier, elfordon, solceller, kritiska råvaror) kan göra det svårare eller mer administrativt betungande att attrahera utländskt kapital till regionens industriprojekt, vilket kan bromsa expansion.

Ursprungskrav och "Made in EU"-kriterier innebär kostnader för exportberoende bolag med globala leverantörskedjor, vilket kan slå särskilt mot Volvokoncernens internationella produktionsupplägg.
(Uppdaterat juli 2026)

2.3 Nya upphandlingsdirektiv

Varje år lägger myndigheter i EU omkring 14% av EU:s bruttonationalprodukt, dvs. över 2,4 biljoner euro, på inköp av tjänster, byggentreprenader och varor. Offentliga myndigheter är de främsta uppköparna inom bland annat energi, transport, avfallshantering, socialt skydd, hälso- och sjukvård samt utbildning. Europeiska revisionsrättens särskilda rapport om offentlig upphandling i EU från 2023 pekar på ett behov av ytterligare åtgärder för att ta itu med problemet med den minskade konkurrensen inom offentlig upphandling och att fullt ut utnyttja potentialen för EU:s marknad för offentlig upphandling. Både Letta-rapporten och Draghi-rapporten uppmärksammar offentlig upphandling som ett viktigt verktyg för att främja EU:s mål och redogör för flera utmaningar och problem som måste lösas. EU-kommissionen inledde en utvärdering av direktiven om offentlig upphandling år 2024 och ett förslag förväntas under 2026.

I de politiska riktlinjer för mandatperioden 2024–2029 påpekas att syftet med en förändrad lagstiftning är att möjliggöra en mer strategisk upphandling där europeiska produkter kan prioriteras inom vissa nyckelsektorer. Översynen ska bidra till att stärka EU:s mervärde, säkerställa tillgången till kritiska teknologier, produkter och tjänster samt modernisera och förenkla regelverket – med särskilt fokus på att underlätta för nystartade företag och innovatörer i EU.

Vad tycker Göteborg?

I december 2024 öppnade EU-kommissionen ett offentligt samråd för direktiven om offentlig upphandling som Göteborg Stad besvarade (EU03-2024). Utvärderingen ser på lagstiftningens ändamålsenlighet, effektivitet, relevans, samstämmighet samt hur direktiven har bidragit till att harmonisera nationella lagar och praxis på upphandlingsområdet. Utvärderingen vill även minska rättslig fragmentering, och bedöma om direktiven medfört de förväntade fördelarna (till exempel i fråga om rättvis konkurrens på den inre marknaden, genomförande av EU:s politik, transparens, osv.). Göteborgs svar överensstämmer väl med de åsikter som majoriteten av de andra intressenterna uttryckt gällande flera aspekter av direktiven om offentlig upphandling, särskilt när det gäller deras effektivitet för att uppnå enkelhet, flexibilitet och främja konkurrens. Staden menar även att regelverket är omfattande och att det vore önskvärt om det kunde förenklas och bli mer flexibelt.

Vidare framförde Göteborg att direktivens regler om transparens, såsom EU-omfattande publicering via Tenders Electronic Daily (TED), fortfarande är relevanta och tillräckliga. Staden kommenterade dock också att tröskelvärdet för TED-annonser är för lågt, vilket skapar onödig administration för kontrakt med lågt värde. Av de besvarande offentliga myndigheterna menar 54% att direktiven inte lett till ökad konkurrens på den inre marknaden. Göteborg stöder denna uppfattning och säger sig inte ha observerat några

effekter när det gäller deltagande av leverantörer från andra EU-länder i anbudsförfaranden.

Majoriteten av de svarande (49%) höll inte med om att direktiven bidrar till EU:s strategiska självständighet och 42% ansåg att de inte är ändamålsenliga i mer akuta situationer. Göteborg instämmer starkt i dessa åsikter och betonar att lagstiftningen inte har varit tillräckligt flexibel under extraordinära händelser som covid-19-pandemin eller kriget i Ukraina, och att det bör vara möjligt att kräva att varor/tjänster produceras inom EU för att stärka det strategiska oberoendet. Det finns en risk för högre kostnader om EU-alternativen är dyrare än globala konkurrenter, och det krävs tydliga riktlinjer för rättssäkerheten för vad som räknas som ”europeiskt”. Det finns även en risk för att varan som efterfrågas inte finns på den europeiska marknaden. Alla nya regler kan leda till ökad administrativ komplexitet och i detta fall om upphandlare måste kontrollera att leverantören är EU-baserad. Det måste vara lätt att avgöra vad som definieras som europeiskt och Göteborg efterfrågar klara riktlinjer för tillämpning av ”EU-preferens” och när undantag kan göras.

Tillsammans med ansvarigt utskott i Europaparlamentet, genomförde GEO ett studiebesök i Göteborg för europaparlamentariker i september 2025. Studiebesöket fick bland annat en presentation av Inköp- och upphandlingsförvaltningen om hur Göteborg jobbar strategiskt med hållbarhet i upphandling. Detta genomfördes i syfte att ge beslutsfattarna en bra bild över arbetet i Göteborg, och inspel till revideringen av upphandlingsdirektiven. GEO fick genom besöket goda kontakter med både europaparlamentariker och sekretariatet i Europaparlamentet.

Under hösten 2025 genomförde EU-kommissionen ytterligare ett samråd, som Göteborg valde att besvara (EU21-2025). Göteborgs Stad betonar flexibilitet, förenkling och frivillighet i EU:s upphandlingsreform, samtidigt som man avvisar nya tvingande krav och centraliserade EU-lösningar.

- Flexiblare regler: Staden vill ha enklare upphandlingar, större möjligheter till avtalsändringar och krav som kan anpassas efter företagsstorlek.
- Digitalisering utan centralisering: Man föredrar sammankopplade nationella system framför ett enda EU-system, av cyber- och driftsäkerhetsskäl.
- Strategisk upphandling: Staden stöder krav på kollektivavtal, begränsning av underleverantörsled och ökad användning av miljömärkning, men motsätter sig obligatoriska EU-krav.
- Innovation och kvalitet: Direktköp från startups bör förenklas och komplexa förfaranden göras mer hanterliga; man avvisar EU-mekanismer som styr mot minimikrav på kvalitet.
- Frivillig EU-preferens: Staden är positiv till att kunna prioritera europeiska produkter, men endast frivilligt och medvetet om risk för högre priser.

- Tydligare regelstruktur: Regler om hur man köper bör ligga i den allmänna ramen, medan vad som ska köpas bör styras i sektorsspecifika akter.

Brysselkontoret har under 2025 framfört Göteborgs synpunkter till EU-kommissionens expertgrupp via en särskild arbetsgrupp i Eurocities. Efter att förslaget har presenterats (planerat till 9 september 2026), planerar Brysselkontoret att framföra synpunkter till Europaparlamentet samt ge input till europeiska regionkommittén om de väljer att ta fram en rapport.

(Uppdaterat juli 2026)

2.4 Kompetensunionen

Enligt BRG anser tre fjärdedelar av företagen i Västra Götaland att det är mycket svårt att hitta rätt kompetens. Även i offentlig sektor finns det stora behov. Västsvenska handelskammaren har tagit fram en rapport tillsammans med Teknikföretagen, i vilken de lyfter vikten av att Sverige blir aktiva i kompetensfrågan på EU-nivå. Det är inte bara Göteborg och omgivande region som ser behovet av att investera i utbildning och omskolning för att möta den digitala och gröna omställningen. EU slår fast att för att öka vår konkurrenskraftighet behövs ett starkare humankapital och mer kompetenser i EU. EU länkar kompetensfrågan med sin prioritering att göra EU mer konkurrenskraftigt på den globala marknaden.

Därav presenterade EU initiativet Kompetensunionen i mars 2025; detta är en övergripande strategi för att ge människor rätt kompetens och ge industrin tillgång till den expertis som behövs. Tillskillnad från tidigare satsningar på kompetensområdet är kompetensunionen inte tidsbegränsad, utan ska vägleda alla EU:s framtida kompetensinsatser. De insatserna ska bidra till en eller flera av de fyra övergripande prioriteringarna:

- Grundläggande kompetensutveckling;
- Kompetensutveckling för tvillingomställningen;
- Öka arbetskraftsrörligheten inom EU (cirkulera talang);
- Förbättra EU:s lagliga migration (attrahera talang).

Fokus ligger på livslångt lärande, kompetensigenkänning och rörlighet. Särskilt intressant är initiativet EU:s talangreserv som ska underlätta för arbetsgivare att hitta talanger och kompetenser utanför EU:s gränser. I november 2025 nådes en överenskommelse i trepartsförhandlingarna och det är därmed troligt att initiativet blir antaget under 2026. Deltagande i initiativet är frivilligt och Sveriges regering har meddelat att vi inte avser delta. Frågetecknet varför Sverige inte avser att delta kvarstår då flera regionala och lokala aktörer efterfrågar initiativ för att underlätta attraherandet av kompetenser ifrån tredje land för att möta interna kompetensbrister.

I Kompetensunionen presenterads även ett flertal framtida initiativ. Strategin åtföljdes också av en handlingsplan för grundläggande kompetens och en strategisk plan för utbildning i naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik för att förbättra kompetensen och främja karriärer inom dessa områden, locka fler kvinnor och öka beredskapen inför övergången till digital teknik och ren teknik.

Ett annat sätt som EU redan idag är konkurrenskraftig i är att erbjuda sysselsättning av hög kvalité. Mot slutet av 2025 presenterades därför en färdplan för sysselsättning av hög kvalité (eng. quality jobs) som tagits fram i samarbete med arbetsmarknadens parter. Färdplanen sammanfattar existerande insatser och framtida insatser EU tagit för att stötta medlemsländer och företag i att erbjuda bra arbetsvillkor, kompetensutveckling och rättvisa omställningar genom att bland annat stärka beredskapen inför omstruktureringar pga. den gröna omställningen och för att skydda särskilt utsatta grupper. Färdplanen ska efterföljas av en rättsakt för arbetstillfällen av god kvalité som förväntas presenteras under det fjärde kvartalet. Rättsakten innebär en uppdatering av EU regler för att bättre skydda arbetstagare samtidigt som produktivitet och konkurrenskraft stöds. Det kommer eventuellt att öppna ett samråd inför rättsakten under 2026s andra kvartal. Brysselkontoret bevakar detta för att se om rättsakten är intressant för lokal nivån eller om den är mer relevant för nationell nivå.

Under parollen: "Välj Europa för vetenskapen", har EU-kommissionen utlovat stora satsningar på vetenskap och forskning: 500 miljoner euro i investeringar (2025–2027), nya sjuåriga "super-stipendier" under det Europeiska forskningsrådet (ERC), förstärkt stöd till forskare i början av sin karriär genom Marie Skłodowska-Curie-åtgärder (MSCA). Initiativet innebär även ett åtagande för vetenskaplig frihet och samarbete genom att den akademiska friheten befästs genom EU-lagstiftning, underlättad forskarrörlighet och förenklade inreseprocedurer. Målet är också att snabba på för innovationer att nå marknaden och att investeringar i FoU ska uppgå till minst 3 % av BNP till år 2030.

Brysselkontoret samlade tidigt under 2025 kommande europeiska initiativ för att möjliggöra rekrytering av forskare i USA, samt exempel från europeiska universitet, och delade idéerna och verktygen med Lindholmen Science Park och Göteborgs universitet.

Vad betyder det för Göteborg?

Göteborg har en stark innovationsmiljö, men står samtidigt inför stora kompetensutmaningar. Kompetensunionen erbjuder nya EU-verktyg för att:

- attrahera internationell kompetens,
- stödja lokal omskolning i nyindustrialiseringen (t.ex. vätgas, batterier),
- samverka i EU-piloter för utbildning och arbetsmarknad,
- möjlig EU-finansiering, reformstöd och lära av andra.

Brysselkontoret sammanställde under vintern ett dokument med beskrivningar av relevanta EU-initiativ inom kompetensförsörjning, som delades med BRG,

Göteborgsregionen, Västsvenska Handelskammaren och Arbvux. Aktörerna regionalt och lokalt kommer fortsatt ha regelbundna avstämningar under 2026 för att följa utvecklingen och delta i EU-arbetet de kommande åren. Brysselkontoret deltog på GR:s Konkurrensråd den 18 februari 2026 och presenterade pågående och kommande EU-initiativ som kan stötta arbetet i Västsverige.

Brysselkontoret har också under våren 2025 haft en avstämning med medarbetare i EU-kommissionär Minzatus kabinett för att diskutera behov och hinder i kompetensförsörjningen.

(Uppdaterat juli 2026)

2.5 Europeiska innovationsakten

Att minska innovationsgapet mellan EU och dess globala konkurrenter, framför allt USA och Kina, är en av tre nyckelfaktorer som Mario Draghi pekar ut som avgörande för att stärka unionens konkurrenskraft i sin rapport om EU:s framtida konkurrenskraft. Med utgångspunkt i Draghirapporten identifierade konkurrentskraftskompassen den europeiska innovationsakten som ett centralt initiativ för att minska detta innovationsgap.

Den europeiska innovationsakten syftar till att skapa horisontella ramvillkor som underlättar för innovationer att nå marknaden inom alla sektorer, i stället för att införa sektorspecifika innovationsinitiativ. Akten avser att bemöta de huvudsakliga utmaningar som alla innovativa företag inom EU, både stora och små, står inför i detta avseende. Särskild uppmärksamhet kommer att riktas mot de mindre företagens behov och i synnerhet uppstarts- och tillväxtföretag, eftersom dessa står inför ytterligare hinder som försvårar deras möjligheter att nå marknaden och växa. Bland de insatser som EU-kommissionen kommer att beakta i utformningen av förslaget till innovationsakten finns:

- förenkling av befintliga regelverk;
- förbättrad tillgång till finansiering;
- stärkta möjligheter till kommersialisering av innovation;
- stöd till utveckling och testning av innovativa lösningar;
- insatser för att säkerställa innovativa företags tillgång till kompetens.

Vad innebär innovationsakten för Göteborg?

Innovationsaktens syfte ligger i linje med Göteborgs Stads näringslivsstrategiska målsättningar för att stärka näringslivets förutsättningar för innovation och hållbar tillväxt. Med ett mångsidigt näringsliv och ett starkt innovationsklimat har Göteborg goda möjligheter att dra nytta av de åtgärder som innovationsakten väntas presentera.

Förslaget till innovationsakten, som EU-kommissionen väntas presentera i september 2026, kan komma att inkludera både lagstiftande och icke-lagstiftande åtgärder. Samrådet för innovationsakten var öppet till den 30 september 2025 och Brysselkontoret bistod stadsledningskontoret i att ta fram stadens svar.

(Uppdaterat juli 2026)

2.6 Life Science-strategi

I början av juli 2025 lanserade EU-kommissionen en ny strategi för att göra Europa till världens mest attraktiva plats för Life Science senast 2030. EU-kommissionen definierar Life Science som vetenskapen om levande system - från celler till ekosystem - och utgör en central del av vår hälsa, miljö och ekonomi. Life Science främjar innovation inom medicin, livsmedel och hållbar produktion, bidrar med nästan 1,5 biljoner euro till EU:s ekonomi och stöder 29 miljoner arbetstillfällen inom hela unionen.

Den samordnade strategin - som årligen får mer än 10 miljarder euro i stöd från EU:s nuvarande budget - omfattar hela värdekedjan för Life Science. Syftet är att påskynda innovation, underlätta marknadstillträde och öka allmänhetens förtroende för ny teknik.

I strategin föreslås följande åtgärder:

1) Förbättra ekosystemet för forskning och innovation. EU-kommissionen kommer att utarbeta en investeringsplan för att underlätta finansieringen av kliniska prövningar i flera länder och stärka EU:s infrastruktur för klinisk forskning.
2) Möjliggöra snabbt marknadstillträde för innovationer inom Life Science. För att påskynda marknadstillträdet för innovationer kommer EU-kommissionen att föreslå en rättsakt om europeisk bioteknik som syftar till att skapa ett mer innovationsvänligt regelverk för olika biotekniksektorer.
3) Öka förtroendet för samt spridningen och användningen av innovationer. EU-kommissionen kommer att mobilisera 300 miljoner euro för att främja upphandling av innovationer inom Life Science. Vidare kommer EU-kommissionen att inrätta en samordningsgrupp för att anpassa politiken och finansieringen inom olika sektorer och främja samarbete med viktiga intressenter, däribland industrin och allmänheten.

Strategin bygger på ett offentligt samråd, som Göteborg inte hann besvara, samt evidens från bland annat två undersökningar från EU-kommissionens gemensamma forskningscentrum: The Life Sciences sectors in the EU: drivers of economic growth and innovation och Trends in patents in Life Sciences: focus on pharmaceuticals and medical technologies.

Vad innebär strategin för Göteborg?

Life Science är en av Göteborgsregionens mest snabbväxande branscher. Det finns välfungerande samarbeten mellan sjukvård, akademi, staden och näringslivet. I Göteborg finns forskning i världsklass och ett gynnsamt läge – inte minst för kliniska prövningar.

Göteborgsregionen är känd för sina medicinska landvinningar och är idag ett ledande centrum för klinisk forskning i Sverige. Inom medicinteknik har Göteborg också lång tradition, särskilt inom infektionskontroll, implantat och biomaterial. Stamcellsforskning, cellterapi och regenerativ medicin är andra områden där regionen är framstående, tillsammans med forskning inom vaccin samt det kardiovaskulära och metabola området. Avancerade operation via skärm eller helt i simulerad miljö är en annan specialitet.

Med sin bredd av starka industrier är Göteborg synnerligen väl positionerat när olika sektorer nu korsbefruktar varandra och AI och tech driver utvecklingen framåt på bred front. I Göteborg finns AI Sweden, Sveriges nationella centrum för tillämpad AI – med uppdrag att accelerera användningen av AI för att gynna samhället och konkurrenskraften.

Vad tycker Göteborg?

Göteborgs synpunkter överensstämmer i hög grad med strategin. Fokus ligger på:

- patientcentrerad innovation och tillgång till behandlingar,
- starka urbana innovationsmiljöer,
- kompetensförsörjning och talangattraktion,
- innovationsvänlig reglering,
- ökad tillgång till kapital,
- satsningar på AI, digital hälsa och användning av data,
- vikten av medborgarförtroende och hälsolitteracitet.

GEO arrangerade ett studiebesök för Göteborgsregionens life science-kluster i juni 2026. Detta för att hjälpa klustrets aktörer att knyta kontakter i Europa, förstå vilka finansieringsmöjligheter som finns, och för att se skulle träffa beslutsfattare inom relevanta områden.

(Uppdaterat juli 2026)

2.7 Hamnstrategi

Utvecklingen av europeiska hamnar är avgörande för att säkerställa konkurrenskraft, hållbarhet och motståndskraft. EU:s hamnar hanterar över 2 miljoner anlöp per år och står för omkring 75% av EU:s externa handelsvolymer. I Draghirapporten om EU:s framtida konkurrenskraft noterades hamnarnas viktiga roll som transportnav, deras

sårbarhet för risker och deras ömsesidiga beroende av andra ekonomiska sektorer (till exempel elektrifiering och digital infrastruktur).

Den nya hamnstrategin lanserades i mars 2026 som ett svar på ökade geopolitiska risker, kapacitetsbrist, digitala sårbarheter och behovet av snabbare energiomställning. Strategin bygger vidare på 2013 års hamnpolicy men breddar fokus till säkerhet, konkurrenskraft och industriell utveckling. Den är nära kopplad till EU:s strategi för sjöfartsindustrin, Konkurrenskraftskompassen och havspakten.

Strategin struktureras kring fem huvudområden: (1) Konkurrenskraft och digitalisering, inklusive riktlinjer för EU-finansiering, hantering av utländskt ägande och teknisk innovation; (2) Energiomställning, med snabbare tillståndsprocesser, elektrifieringsplan och stöd för vätgas och andra rena bränslen; (3) Säkerhet, där EU skärper hamnskydd, bekämpar narkotikasmuggling, stärker tullsamordning och bygger ett nytt cybersäkerhetsforum; (4) Finansiering, med samordnade principer för CEF, InvestEU och rådgivning för små och medelstora hamnar; (5) Kompetens och social hållbarhet.

Göteborgs hamn berörs direkt av strategins fokus på elektrifiering, digitalisering och säkerhet. Den nya handlingsplanen för elektrifiering kan ge snabbare tillstånd och bättre finansieringsmöjligheter för landström, nätanslutning och energihubbar för vätgas. Strategins skärpta krav på tullsamordning, bakgrundskontroller och cybersäkerhet innebär att Göteborg kan behöva stärka sina processer som kritisk infrastruktur. Som Nordens största hamn gynnas Göteborg av EU:s ambition att utveckla strategiska industriella maritima kluster och diversifiera handelsflöden.

Den europeiska hamnorganisationen ESPO välkomnar strategins helhetsgrepp men betonar behovet av flexibilitet, teknikneutralitet och att regler för säkerhet och ägarprövning inte får skapa administrativa flaskhalsar. Organisationen stödjer satsningar på digitalisering och energiomställning men varnar för att alltför detaljerade riktlinjer för finansiering kan missgynna hamnar med olika affärsmodeller. ESPO lyfter särskilt att små och medelstora hamnar måste få reell tillgång till finansiering och rådgivning, samt att säkerhetskrav bör harmoniseras utan att bli oproportionerliga.

(Uppdaterat juli 2026)

3.0 Hållbar stadsutveckling (miljö, klimat/energi, bostäder, beredskap)

3.1 EU:s klimatmål för 2040

Den europeiska klimatlagen från 2021 fastställde att EU-kommissionen skulle föreslå ett klimatmål för unionen för 2040. Mot denna bakgrund presenterade den tidigare EU-kommissionen i februari 2024 en rekommendation om att minska växthusgasutsläppen

med 90 % till 2040. Rekommendationen baserades bland annat på det underlag som samlades in genom det offentliga samråd som hölls våren 2023, där även Göteborgs Stad lämnade in ett svar (EU05-2023). Den nuvarande EU-kommissionen presenterade i juli 2025 ett officiellt lagförslag för klimatmålet 2040 – i linje med den tidigare EU-kommissionens rekommendation. I det nya förslaget presenterade EU-kommissionen ett mer flexibelt tillvägagångssätt som syftar till att stödja genomförandet för att uppnå klimatmålet för 2040.

Europaparlamentet och ministerrådet nådde i slutet av 2025 en preliminär överenskommelse om ett mål att minska växthusgasutsläppen med 90 % till 2040. Överenskommelsen godkändes formellt av båda institutionerna under våren 2026. Institutionerna enades även om omfattningen av de flexibiliteter som EU-kommissionen föreslagit. Dessa flexibiliteter omfattar följande:

- Användning av högkvalitativa internationella klimatkrediter. Detta innebär att medlemsstaterna från och med 2036 kan uppfylla upp till 5 % av klimatmålet genom att finansiera klimatåtgärder som bidrar till en nettominskning av växthusgaser i länder utanför EU.
- Användning av permanent koldioxidupptag inom EU:s utsläppshandelssystem (ETS). Detta innebär att man kan tillåta att tekniker för koldioxidupptag. Det vill säga koldioxidavskiljning och lagring (CCS) får räknas inom EU:s utsläppshandelssystem i syfte att kompensera för restutsläpp från sektorer där det är svårt att minska utsläppen.
- Ökad flexibilitet mellan sektorer. Detta innebär att medlemsstaterna kan kompensera för långsammare utsläppsminskningar i en sektor med snabbare minskningar i en annan.

Den ändrade klimatlagen innebär även att datumet för när EU:s andra utsläppshandelssystem för vägtransporter, byggnader och andra sektorer (ETS2) ska vara fullt operativt skjuts upp med ett år, från 2027 till 2028.

Vad tycker Göteborg?

I sitt samrådssvar (EU05-2023) uttryckte Göteborgs Stad stöd för ett klimatmål om över 90% utsläppsminskning till år 2040, vilket är mer ambitiöst än Europaparlamentets och ministerrådets överenskommelse. Samtidigt framhöll staden att koldioxidupptag bör spela en mycket begränsad roll för att uppnå EU:s mål om klimatneutralitet, vilket står i kontrast till EU-institutionernas linje.

(Uppdaterat juli 2026)

3.2 De klimat- och energipolitiska ramverken efter 2030

Under våren 2026 har EU-kommissionen inlett arbetet med att uppdatera EU:s klimat- och energipolitiska ramverk för att nå unionens nya klimatmål för 2040. Det klimatpolitiska ramverket för att nå EU:s klimatmål består av tre centrala delar:

- Förordningen om ansvarsfördelning (Effort Sharing Regulation – ESR): Fastställer bindande nationella mål för minskade växthusgasutsläpp för olika sektorer.
- Förordningen om markanvändning och skogsbruk (LULUCF- förordningen): Reglerar koldioxidupptag och utsläpp från skog och mark med målet att stärka kolsänkan.
- EU:s två utsläppshandelssystem (ETS1 och ETS2): EU-omfattande marknadsbaserade styrmedel för företag där utsläppstak sätts för berörda sektorer. ETS1 omfattar sektorer inom industri, el- och värmeproduktion, flyg och sjöfart, medan ETS2 täcker in bränsleutsläpp från vägtransporter och förbränning av bränsle i byggnader.

Med anledningen av att de nationella målen i förordningen om ansvarsfördelning och LULUCF-förordningen endast sträcker sig till 2030, avser EU-kommissionen att se över och uppdatera relevant unionslagstiftning för att uppnå klimatmålet för 2040. I februari öppnade EU-kommissionen därför ett offentligt samråd om de nationella målen i de två förordningarna samt om de flexibilitetsmekanismer som den ändrade klimatlagen inför för att uppnå 2040-målet. Göteborgs Stad besvarade samrådet (EU02-2026) och EU-kommissionen förväntas presentera sitt förslag under det fjärde kvartalet 2026.

I juli presenterade EU-kommissionen även förslaget till en ändring av ETS-direktivet för att uppdatera EU:s utsläppshandelssystem (ETS1) i enlighet med klimatmålet för 2040. En analys av detta förslag presenteras nedan (kapitel 3.3).

EU-kommissionen meddelade i sitt arbetsprogram för 2026 att ett energiunionspaket för nästa årtionde kommer att läggas fram. Paketet kommer bland annat att innehålla en ny ram för energieffektivitet och en ny ram för förnybar energi, som ska bidra till att uppnå klimatmålet för 2040 samtidigt som de kan bidra till stärkt konkurrenskraft, ökad energitrygghet och mer överkomliga energipriser inom EU. I samband med publiceringen av handlingsplanen för elektrifiering i juli meddelade EU-kommissionen att den, inom ramen för energiunionspaketet, kommer att utvärdera ett vägledande mål om 46% elektrifiering till 2040.

I mars öppnade EU-kommissionen två offentliga samråd för ramverken för energieffektivitet och för förnybar energi. Göteborgs Stad besvarade båda samråden (EU03-2026 och EU04-2026) och även dessa förslag förväntas presenteras under det fjärde kvartalet 2026.

(Uppdaterat juli 2026)

3.3 Förslag till ändring av EU:s utsläppshandelssystem (ETS1)

EU:s utsläppshandelssystem är världens första marknad för handel med utsläppsrätter och utgör ett av de viktigaste verktygen i EU:s klimatpolitik. Den rättsliga grunden för systemet återfinns i det så kallade ETS-direktivet, som har reviderats vid flera tillfällen för att anpassas till EU:s klimatmål.

Mot bakgrund av att EU:s nya klimatmål för 2040 har trätt i kraft och att de klimat- och energipolitiska ramverken därför behöver anpassas till detta mål, presenterade EU-kommissionen den 17 juli ett förslag till en riktad översyn av EU:s utsläppshandelssystem. Förslaget täcker systemets femte handelsperiod som sträcker sig från 2031 till 2040. Förutom klimatmålet för 2040, tar EU-kommissionens förslag även hänsyn till det förändrade geopolitiska och ekonomiska läget, där flera pågående konflikter har påverkat Europas energipriser och industrins konkurrenskraft. EU-kommissionen vill därför att översynen även ska bidra till att minska bördan för industrin, samtidigt som utsläppshandelssystemets centrala roll i klimat- och energiomställningen bevaras.

Förslaget innehåller bland annat följande åtgärder:

- En långsammare årlig minskning av antalet utsläppsrätter;
- En förlängning av den fria tilldelningen av utsläppsrätter till 2040, där tilldelningen från och med 2031 villkoras av att verksamhetsutövare lämnar in en verifierad plan för investeringar i utsläppsminskningar;
- Från och med 2036 föreslås upp till 2% av 1990 års nettoutsläpp kunna täckas genom högkvalitativa internationella klimatkrediter inom ramen för EU:s utsläppshandelssystem;
- En integrering av permanenta inhemska koldioxidupptag i EU:s utsläppshandelssystem;
- Från och med 2028 föreslås EU:s utsläppshandelssystem finansiera Industrial Decarbonisation Bank, som ska utgöra EU:s främsta investeringsinstrument för att stödja storskalig uppskalning och driftsättning av mogna tekniker för minskade utsläpp inom de stationära anläggningar som omfattas av systemet;
- En mer effektiv användning av intäkterna från EU:s utsläppshandelssystem;
- En utvidgning av EU:s utsläppshandelssystem till kommunal avfallsförbränning, samt en utvidgning av systemet inom sjöfart och flyg;
- Förändringar av marknadsstabilitetsreserven.

Ministerrådet, Europaparlamentet och EU-kommissionen har som gemensamt mål att nå en överenskommelse om översynen av EU:s utsläppshandelssystem under första kvartalet 2027.

Hur påverkar förslaget Göteborg?

Renovas avfallskraftvärmeverk i Sävenäs och Göteborg Energis anläggningar, som redan omfattas av EU:s utsläppshandelssystem, kan komma att påverkas av flera av de föreslagna förändringarna. Den föreslagna långsammare minskningstakten för utsläppstaket innebär att utsläppsrätter kommer att finnas tillgängliga under en längre period än enligt nuvarande regelverk, vilket båda bolagen kan nyttja.

För Renova borde förslaget om en inkludering av kommunal avfallsförbränning i utsläppshandelssystemet inte innebär några nya kostnader kopplade till utsläppsrätter. Bolagets avfallskraftvärmeverk i Sävenäs omfattas redan idag av utsläppshandelssystemet och behöver köpa utsläppsrätter för att täcka en del av sina utsläpp. Dock föreslås avfallsförbränningsanläggningar med energiåtervinning för fjärrvärme fortsatt vara berättigade till fri tilldelning av utsläppsrätter även efter 2030. Eftersom avfallskraftvärmeverket redan idag får utsläppsrätter genom fri tilldelning innebär detta inte en ny möjlighet för Renova, men den framtida utformningen och nivån på den fria tilldelningen kan påverka bolagets behov av att köpa utsläppsrätter.

Förslaget om att integrera permanenta inhemska koldioxidupptag i utsläppshandelssystemet är särskilt relevant för Renova, eftersom det ligger i linje med bolagets planer på att införa koldioxidinfångning och lagring eller återanvändning vid Sävenäs avfallskraftvärmeverk senast 2030. Enligt EU-kommissionens förslag ska verksamhetsutövare som själva genererar CRCF-certifierade BioCCS-upptag vid sina anläggningar kunna använda dessa för att kompensera sina egna fossila utsläpp.

Att teknik för permanenta koldioxidupptag görs stödberättigande inom Industrial Decarbonisation Bank öppnar dessutom nya möjligheter att söka EU-finansiering för Renovas planerade investering i koldioxidinfångning, liksom för andra framtida investeringar i liknande teknik. Göteborgs Hamn å sin sida bedöms komma kunna dra nytta av den föreslagna SMAP-mekanismen, som innebär att intäkter från utsläppshandelssystemet återinvesteras i sjöfartens klimatomställning.

(Uppdaterat augusti 2026)

3.4 Cirkulär ekonomi

Konkurrenskraftskompassen lyfter den cirkulära ekonomins roll i att fasa ut fossila bränslen ur EU:s ekonomi. EU-kommissionen framhåller att ökad resurseffektivitet och en mer cirkulär materialanvändning bidrar till att minska den miljömässiga belastningen, stärka EU:s konkurrenskraft och minska EU:s beroende av importerade råvaror, särskilt kritiska råvaror. Mot denna bakgrund avser EU-kommissionen att under det tredje kvartalet 2026 lägga fram ett lagförslag om en europeisk rättsakt för cirkulär ekonomi. Det offentliga samrådet om lagförslaget var öppet under hösten 2025, och Göteborg lämnade in ett svar (EU17-2025).

Syftet med rättsakten är att säkerställa ett tillräckligt utbud av och efterfrågan på sekundära råvaror samt etablera en fungerande inre marknad för avfall och sekundära råvaror. Både lagstiftningsåtgärder och icke-lagstiftande åtgärder på både utbuds- och efterfrågesidan kommer att övervägas och kompletteras med förslag på förenklade förfaranden och minskad administrativ börda. EU-kommissionen har meddelat att e-avfall kommer att vara i fokus, med målet är att säkerställa en effektiv insamling och materialåtervinning samt att skapa marknadsefterfrågan på de kritiska sekundära råvaror som detta avfall innehåller.

I sitt samrådssvar (EU17-2025) framhåller Göteborgs Stad vikten av att stärka efterfrågan på återvunnet material, införa ett tydligare producentansvar och skärpta ekodesignkrav samt förenkla regelverket för avfall och biprodukter. Brysselkontoret kommer att sammanställa en analys av förslaget då det presenterats under hösten 2026.

Göteborgs Stad deltog som en av tolv piloter i den första fasen av EU-initiativet ”Circular Cities and Regions Initiative” (CCRI), som avslutades i december 2025. Göteborgs Stads Leasing (GSL) samordnade stadens medverkan i initiativet, som syftade till att påskynda den cirkulära omställningen i Europas städer och regioner genom att skapa synergier mellan projekt och initiativ, sprida kunskap och främja erfarenhetsutbyte.

Brysselkontoret kommer att fortsätta bevaka och informera om relevanta möjligheter, inklusive finansieringsmöjligheter, för att bygga vidare på det arbete som genomförts inom ramen för CCRI. Under våren 2026 presenterade Brysselkontoret finansieringsmöjligheter inom cirkulär ekonomi för stadens strategigrupp. Samtidigt startade det nya projektet SYSTEMICO, som bland annat kommer att bygga vidare på Göteborgs Stads arbetet med industriell urban symbios – ett arbete som vidareutvecklades inom ramen för CCRI. Därtill deltar Business Region Göteborg (BRG) i en projektansökan med fokus på att introducera cirkulära modeller inom byggsektorn. Brysselkontoret bidrog till detta genom att förmedla en intresseanmälan till BRG.

(Uppdaterat juli 2026)

3.5 EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering

Under de senaste åren har Europa drabbats av allt större skador och kostnader till följd av klimatrelaterade extrema väderhändelser. I den europeiska klimatriskbedömningen identifierades flera viktiga klimatrisker som bland annat riskerar äventyra infrastruktur, livsmedels- och vattentryggheten, energitryggheten, leveranskedjor och folkhälsan.

Enligt EU:s bedömning är både unionens och medlemsstaternas politiska ramar för klimatresiliens otillräckliga, saknas inom flera sektorer eller genomförs bristfälligt. Regionala och lokala myndigheter, företag, hushåll och enskilda personer är dessutom ofta inte tillräckligt medvetna om klimatrisker, vilket i hög grad begränsar deras

beredskap. Mot denna bakgrund kommer EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering att fastställa en övergripande och enhetlig ram och handlingsplan för klimatresiliens och klimatberedskap som omfattar både nationell- och EU-nivå, särskilt när det gäller beredskap och planering. Dessutom kommer ramverket att säkerställa regelbundna vetenskapligt baserade riskbedömningar.

Ramverket för klimatresiliens och riskhantering förväntas omfatta både lagstiftande och icke-lagstiftande åtgärder. Åtgärderna bedöms kunna få betydelse för Göteborgs Stads arbete med klimatanpassning, både genom att påverka och genom att stödja det pågående arbetet, eftersom flera av dem förväntas rikta sig direkt till den lokala nivån. Det offentliga samrådet om ramverket avslutades i februari 2026 och Göteborgs Stad lämnade in ett samrådssvar (EU23-2025). Förslaget till ramverk förväntas presenteras under det fjärde kvartalet 2026.

(Uppdaterat juli 2026)

3.6 EU-begränsning av PFAS

Göteborgs Stad har sedan början av året, genom miljöförvaltningen och Brysselkontoret, anslutit sig till en informell PFAS-arbetsgrupp bestående av runt 25 europeiska städer och regioner. Gruppen fokuserar på kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring PFAS - så kallade ”evighetskemikalier” som är syntetiskt framställda och mycket svårnedbrytbara ämnen. Utöver erfarenhetsutbyte engagerar sig arbetsgruppen aktivt i den pågående policyprocessen på EU-nivå för att synliggöra de utmaningar som lokala och regionala myndigheter möter när det gäller att identifiera, övervaka och sanera PFAS-förorenade områden.

De kommande åren kommer att vara avgörande ur ett EU-politiskt perspektiv. Europeiska kemikaliemyndigheten (ECHA) väntas presentera sitt yttrande om en generell begränsning av PFAS i slutet av 2026. Med utgångspunkt i detta yttrande kommer EU-kommissionen att lägga fram ett förslag om en begränsning enligt REACH-förordningen under 2027, som därefter behandlas av medlemsstaterna i REACH-kommittén.

För att påverka processen har arbetsgruppen tagit fram en gemensam position som belyser lokala och regionala myndigheters behov och utmaningar. Göteborgs Stad undertecknade positionen tidigt under 2026.

I början av februari höll arbetsgruppen sitt första fysiska möte i Bryssel, där Brysselkontoret representerade Göteborgs Stad. Under mötet träffade gruppen bland annat europaparlamentariker och representanter från EU-kommissionen för att presentera den gemensamma positionen och diskutera det kommande förslaget om en PFAS-begränsning. I juni deltog Brysselkontoret och miljöförvaltningen i ett evenemang i

Bryssel, som arrangerades av arbetsgruppen som en del av EU:s årliga miljökonferens. Under evenemanget fortsatte dialogen med EU-kommissionen och Göteborg fick ta del av hur andra städer och regioner samverkar med industri och andra aktörer för att stödja både saneringsinsatser och omställningen från PFAS till mer hållbara alternativ.

Under sommaren och hösten 2026 stödjer Brysselkontoret förberedelserna inför en högnivåkonferens som syftar till att lyfta fram städers och regioners perspektiv i det pågående arbetet med PFAS. Konferensen arrangeras i Europaparlamentet i november av PFAS-arbetsgruppen i samarbete med ledamöter av Europaparlamentet.

(Uppdaterat juli 2026)

3.7 Förenkling av den administrativa bördan inom miljölagstiftning

EU har utvecklat ett omfattande miljöregelverk med syfte att skydda och förbättra kvaliteten på Europas vatten, luft, mark och biologiska mångfald, minska utsläppen, restaurera naturområden, hantera avfall och främja en mer hållbar cirkulär ekonomi. Under den nuvarande mandatperioden (2024–2029) har EU-kommissionen beslutat att göra delar av EU:s lagstiftning, inklusive miljölagstiftningen, mindre administrativt betungande, särskilt för företag, för att stärka unionens konkurrenskraft.

Mot denna bakgrund presenterade EU-kommissionen i slutet av 2025 ett förenklingspaket som syftar till att göra delar av EU:s miljöregelverk lättare att tillämpa och mer effektiva samt att minska den administrativa bördan, utan att äventyra regelverkens övergripande målsättningar. Förenklingspaketet har ett särskilt fokus på industriutsläpp, cirkularitet och miljöbedömningar och innehåller riktade ändringar samt tillfälliga upphävanden av vissa bestämmelser inom ramen för flera befintliga rättsakter. Därutöver omfattar paketet även ett nytt lagförslag.

Förenklingspaketet omfattar bland annat följande:

- Minskad administrativ börda kopplad till industriutsläpp, bland annat genom riktade ändringar i direktivet om industriutsläpp och direktivet om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar;
- Minskad administrativ börda inom avfallslagstiftningen, bland annat genom avskaffandet av SCIP-databasen;
- Minskad administrativ börda kopplad till system för utökat producentansvar;
- Riktade förenklingsåtgärder i flera rättsakter, däribland direktivet om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar och batteriförordningen;
- Förenkling av rapportering om geodata kopplat till INSPIRE-direktivet;
- Påskyndande av miljöbedömningar.

Göteborgs Stad lämnade inte in ett svar på samrådet om förenkling av den administrativa bördan inom miljölagstiftning (EU16-2025). Förenklingspaketets förslag behandlas fortfarande i Europaparlamentets utskott, medan ministerrådet har antagit förhandlingspositioner för merparten förslagen. Mot bakgrund av den kommande översynen av systemen för utökat producentansvar (EPR) inom ramen för rättsakten för den cirkulära ekonomin avbröts förhandlingarna i ministerrådet om de två EPR-förslagen. Arbetet med att nå en förhandlingsposition om förordningen om miljöbedömningar fortsätter.

Vad innebär förenklingspaketet för Göteborg?

Flera av EU-kommissionens förslag inom förenklingspaketet bedöms kunna påverka både Göteborgs Stad och de kommunala bolagen.

Göteborg Energis, Renovas och Gryaabs verksamheter och anläggningar omfattas i stor utsträckning av direktivet om industriutsläpp. Dessa bolag kan därmed komma att påverkas av EU-kommissionens föreslagna förenklingar av kraven på miljöledningssystem, särskilt förslaget att avskaffa kravet på att varje enskild anläggning behöver ta fram ett eget miljöledningssystem samt förenklingar i systemens innehåll och granskningsförfaranden.

Som offentlig datatillhandahållare enligt INSPIRE-direktivet bedöms Göteborgs Stad kunna dra nytta av den föreslagna förenklade rapporteringen av geodata, bland annat genom minskad administrativ börda och en förenklad tillämpning av direktivet.

Staden påverkas av föreslagna åtgärder för att påskynda miljöbedömningar, som utgör en central del av tillståndsprocesser. EU-kommissionens förslag omfattar bland annat krav på åtgärder för bättre samordning av miljöbedömningar samt stärkt samarbete mellan berörda myndigheter, ökad digitalisering av processer samt krav på tillräcklig bemanning och kapacitet hos tillståndsmyndigheter.

(Uppdaterat juli 2026)

3.8 Strategi för en beredskapsunion

Europa har under de senaste åren stått inför en rad allvarliga kriser och hot – från Covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina till hybridhot, cyberattacker och förödande naturkatastrofer. I takt med att dessa hot och utmaningar förväntas öka i omfattning krävs ett EU som har en mer samordnad och resurseffektiv krishantering. EU:s strategi för en beredskapsunion, som EU-kommissionen presenterade i mars 2025, syftar till att stärka EU:s förmåga att förutse, förebygga och hantera kriser och hot. Strategin bygger på slutsatserna i rapporten om EU:s militära och civila beredskap.

Strategin åtföljs av en detaljerad handlingsplan som omfattar 30 centrala åtgärder samt 33 stödåtgärder, vilka medlemsstaterna och EU-kommissionen ska genomföra under de kommande åren för att bygga upp en bredskapsunion. Åtgärderna och stödåtgärderna är organiserade kring sju huvudområden:

- Förbättra strategisk framsyn och proaktivt agerande
- Säkerställ resiliens hos centrala samhällsfunktioner
- Öka befolkningens beredskap
- Främja offentlig-privat samarbete
- Förbättra civil-militärt samarbete
- Effektivare samordning vid krishantering
- Resiliens genom externa partnerskap

Vad innebär strategin för Göteborg?

Flera av de föreslagna åtgärderna bedöms få betydelse för Göteborg, även om ansvaret för genomförandet ligger hos medlemsstaterna i samverkan med EU-kommissionen. Göteborg har redan engagerat sig i några av de åtgärder som strategin presenterar, bland annat genom att besvara samråden för den kommande rättsakten för den cirkulära ekonomin (EU17-2025), det framtida EU-ramverket för klimatresiliens och riskhantering (EU23-2025) och översynen av direktiven om offentlig upphandling (EU21-2025). Alla tre rättsakter lyfts fram som åtgärder inom ramen för strategin för en beredskapsunion.

Strategin för en beredskapsunion betonar vikten av att upprätthålla centrala samhällsfunktioner under alla omständigheter, inklusive vattenförsörjning och tillgång till andra väsentliga varor och råmaterial. För att stödja detta presenterade EU-kommissionen strategin för beredskapslager i juli 2025, som syftar till att stärka interoperabiliteten mellan lagringssystem på både nationell och EU-nivå genom hela lagringscykeln - från planering och upphandling till förvaltning och distribution. Målet är att säkerställa alla varor som krävs för att upprätthålla samhällets vitala funktioner finns tillgängliga vid kriser och konflikter, samt att stärka unionens egen produktion av dessa varor.

I strategin för en beredskapsunion föreslår EU-kommissionen även en rad åtgärder för att stärka civilbefolkningens beredskap, däribland kommunikationsinsatser, riktlinjer för lagring av nödvändiga förnödenheter, tillgång till nödboenden samt integrering av beredskap i skolornas läroplaner och utbildning av lärare. Dessutom kommer EU-kommissionen, i samarbete med medlemsstaterna, att identifiera infrastruktur och tillgångar med dubbla användningsområden samt utveckla standarder för dessa som beaktar både civila och militära behov redan i utformnings- och planeringsfasen. Här kan även existerande och framtida infrastruktur i Göteborg, såsom infrastruktur inom det transeuropeiska transportnätet, komma att beröras.

Det stärkta fokuset på beredskap återspeglas även i EU-kommissionens förslag till nästa långtidsbudget för perioden 2028–2034. Bland annat föreslås det nya Erasmus+-programmet främja mediekunnighet och kritiskt tänkande för att stärka medborgarnas och samhällets motståndskraft mot bland annat desinformation. Europeiska solidaritetskåren föreslås dessutom integreras i Erasmus+. Samtidigt föreslår EU-kommissionen att Horisont Europa framöver ska kunna stödja produkter med dubbla användningsområden, det vill säga produkter för både civilt och militärt bruk. Ett av Europeiska konkurrenskraftsfondens politikområden föreslås även omfatta motståndskraft, säkerhet och försvarsindustri. Därtill föreslås Fonden för ett sammanlänkat Europa anpassa delar av TEN-T-nätverket för att möjliggöra dubbel användning av transportinfrastruktur.

Brysselkontoret kommer att fortsätta bevaka genomförandet av de åtgärder och stödåtgärder som strategin presenterar samt arbeta med stadsledningskontoret för att identifiera prioriteringar och intressen för staden.

(Uppdaterat juli 2026)

3.9 Handlingsplan för elektrifiering

EU-kommissionen presenterade den 17 juli 2026 en handlingsplan för elektrifiering som en del av unionens bredare strategi för konkurrenskraft, energiomställning och försörjningstrygghet. Elektrifiering pekas ut som avgörande för att nå EU:s klimatmål 2040 och 2050, men utvecklingen har hittills bromsats av höga elpriser, flaskhalsar i elnäten och långsamma tillståndsprocesser. Planen presenterar en ambition om att fördubbla elanvändningen från dagens 23 till 46 procent senast 2040, vilket enligt kommissionen kan spara EU 260 miljarder euro årligen i minskad fossilimport. Målsättningarna omfattar bland annat sänkta elkostnader, snabbare nätutbyggnad, uppskalad flexibilitet och lagring, elektrifiering av tunga transporter och kritisk infrastruktur samt stärkt konkurrenskraft.

Åtgärderna i planen inkluderar möjlighet för medlemsländer att sänka nätavgifter för vissa konsumentgrupper och skatter för elintensiva företag, snabbare utrullning av smarta elmätare, sänkta startkostnader för elektrifieringsteknik via bland annat social leasing och den sociala klimatfonden, samt satsningar på kompetens, jobb och klusterbaserade industripartnerskap. Planen åtföljs av ett konkret lagstiftningsförslag om ändring av elmarknadsförordningen, som bland annat inför minimikrav på smarta mätare (50 procent av kunderna till 2030, 75 procent till 2033), möjlighet till differentierade nätavgifter, åtgärder mot att el beskattas hårdare än gas, samt skärpta transparenskrav för nationella tillsynsmyndigheter.

Koppling till Göteborg

Planen ligger nära Göteborgs redan beslutade inriktning i Miljö- och klimatprogrammet, Elektrifieringsplanen 2022–2030 och Näringslivsstrategiska programmet, och bekräftar

stadens rörelse från ett renodlat fokus på vägtransporter och laddinfrastruktur till ett bredare grepp som även omfattar elnät, industriprocesser, hamn, byggnader och kompetensförsörjning. Den påverkar Göteborg genom fyra kanaler: nya eller reviderade EU-regler (bland annat Clean Vehicles Directive, energibeskattning och elmarknad), nya finansieringsmöjligheter för industriell elektrifiering och V2G-affärsmodeller, förändrade marknadsförutsättningar för fordonsindustri, hamn, logistik och energibolag, samt ökade krav på lokal genomförandekapacitet – särskilt elnätskapacitet, tillstånd och samordning mellan kommun, Göteborg Energi och näringsliv.

Handlingsplanen är dock inte bindande för Göteborgs Stad utan en strategisk signal; det är elmarknadsförordningen, som nu ska behandlas i Europaparlamentet och rådet, som får konkret rättslig effekt, bland annat för Göteborg Energi. Staden bör därför bevaka lagstiftningsprocessen, säkerställa att fjärrvärmens roll beaktas i EU:s värmepumpsfokus, och arbeta strategiskt för att söka EU-finansiering inom tunga transporter, hamn, smarta nät och industriell värme.

Europaparlamentet antog en resolution inför presentationen av handlingsplanen i april 2025. Europaparlamentet betonar vikten av att stärka konkurrenskraften, innovationen och klimatanpassningen inom sektorer som stål, kemi, cement, aluminium och gödsel. Parlamentet varnar för risken att dessa branscher försvagas eller flyttar utanför EU om inte tydliga och stödjande åtgärder vidtas – särskilt i ljuset av den amerikanska Inflation Reduction Act och andra globala industrisatsningar.

(Uppdaterat juli 2026)

3.10 Europeiska elnätspaketet

I både Draghirapporten och Lettarapporten betonas elnätens viktiga roll i energiomställningen. EU:s energipolitik fokuserar på säker tillgång till ren energi till rimliga priser, konkurrenskraft, beredskap och på att minska koldioxidutsläppen. Ett välintegrerat och optimerat europeiskt elnät är avgörande. Under 2023 antogs en handlingsplan för Europas elnät, som innehåller rekommendationer och åtgärder för att snabba på utbyggnad, modernisering och digitalisering av elnäten i EU och identifierar sju åtgärdsområden, bl.a. tillståndsprocesser, nätplanering, investeringar, leveranskedjor, digitalisering och kompetensförsörjning.

Som en del av konkurrenskraftskompassen presenterades elnätspaket i december 2025 för att modernisera och bygga ut Europas elnät i syfte att möjliggöra snabbare elektrifiering, bättre integration av billig förnybar energi och stärkt energisäkerhet. Ett mer sammanlänkat europeiskt elnät ska bidra till lägre elpriser, minskat beroende av ryska fossila bränslen och ökad konkurrenskraft. Kärnan är en mer europeisk syn på infrastrukturplanering, snabbare tillståndsprocesser samt en rättvisare fördelning av kostnader för gränsöverskridande projekt.

Paketet introducerar nya finansieringsmodeller, såsom kostnadsdelning och ”projektbundling”, för att attrahera både offentlig och privat finansiering till stora elnätsinvesteringar. De åtta utpekade ”Energy Highways” prioriteras politiskt på EU-nivå och ska ”snabbköras” genom samordning mellan medlemsstater, regionala högnivågrupper och europeiska koordinatorer. Samtidigt föreslås en kraftig förstärkning av EU:s finansiering via CEF Energy, med en femfaldig budgetökning i nästa långtidsbudget (2028–2034).

Vad tycker Göteborg?

Ett samråd öppnades i maj 2025 som Göteborg besvarade genom Göteborg Energi (EU10-2025). Göteborg Energi betonar vikten av ett mer europeiskt perspektiv i nätplaneringen genom att stödja påståenden om att den europeiska tioårsplanen för nätutveckling bör gå från en projektbaserad (bottom-up) till en strategisk (top-down) process. För Göteborg, med omfattande elektrifiering av industri, transporter och hamnverksamhet, är ett förstärkt och bättre integrerat elnät avgörande. Vidare instämmer Göteborg Energi i att nationella projekt bör stödja EU:s prioriteringar. När det gäller samordning av nätplanering anser Göteborg Energi att de nationella utvecklingsplanerna bättre behöver anpassas till varandra och uttrycker behov av förbättringar såsom gemensamma scenarier, anpassad planeringsfrekvens och gemensamma minimikrav. Göteborg Energi instämmer att insynen i leveranskedjor måste förbättras för att säkra investeringar och att utrustningskrav inom EU bör harmoniseras. De menar att EU bör vidta ytterligare åtgärder för att främja nödvändig kompetens inom energisektorn.

Vad händer i frågan?

Paketet består av följande lagstiftningsinitiativ och icke-lagstiftningsinitiativ:

- Förslag till reviderad förordning om det transeuropeiska energinätet (TEN-E)
  Betänkandet offentliggjordes den 24 april 2026, medan tidsfristen för att lägga fram ändringsförslag var den 18 maj 2026. ITRE-utskottet kommer att rösta om betänkandeutkastet i september 2026.
  Betänkandet välkomnar kommissionens förslag att uppdatera TEN-E-ramverket och framhåller att gränsöverskridande infrastruktur är central för motståndskraft, rimliga priser och säkerhet i ett mer osäkert geopolitiskt läge. Föredraganden stödjer en mer centraliserad och evidensbaserad planering, men föreslår ändringar för att säkerställa att behov kvantifieras korrekt och att prioriterade projekt verkligen löser strukturella flaskhalsar. Betänkandet betonar konsumentskydd och kräver att nätutbyggnad sker till lägsta möjliga systemkostnad för att undvika ökade nätavgifter.
- Förslag till reviderat direktiv för att påskynda tillståndsförfarandena för infrastrukturprojekt

- Riktlinjer för effektiva nätanslutningar (ej lagstiftning); syftar till att förse medlemsstaterna, de nationella tillsynsmyndigheterna (NRA), överföringssystemoperatörerna (TSO) och distributionssystemoperatörerna (DSO) i tillämpliga fall med en verktygslåda med åtgärder för att förebygga, optimera och hantera långa väntelistor för nätanslutningar.
- Riktlinjer för differensavtal (ej lagstiftning); bör hjälpa medlemsstaterna att utforma sina stödsystem med hänsyn till det befintliga regelverket. Den innehåller exempel på hur de utformningskriterier för CfD:er som anges i elförordningen och direktivet om förnybar energi kan uppfyllas.

(Uppdaterat juli 2026)

3.11 Strategi för bostäder till överkomlig kostnad

Planen för överkomliga bostäder, som presenterades i december 2025, syftar till att öka bostadsutbudet i EU genom att stimulera investeringar och reformer, hantera korttidsuthyrning i områden med bostadsbrist samt ge riktat stöd till de grupper som påverkas mest av bostadskrisen, däribland ungdomar, studenter, samhällsviktiga arbetstagare, låginkomsttagare och andra missgynnade grupper.

Samtidigt presenterade EU-kommissionen en europeisk strategi för bostadsbyggande. Denna kompletterar planen genom att betona behovet av att i högre grad effektivisera användningen av det befintliga byggnadsbeståndet för att minska onödiga rivningar och avfall. Strategin omfattar bland annat renovering av energiineffektiva byggnader, anpassning av fastigheter för nya användningsområden samt ett mer systematiskt ianspråktagande av lediga och underutnyttjade lokaler.

Planen är uppbyggd kring fyra pelare: att öka bostadsutbudet genom att bygga mer, att säkerställa finansiering genom investeringar, att reglera marknaden genom reformer samt att skydda människor genom riktade stödinsatser. Inom ramen för dessa pelare identifieras tio nyckelområden där EU, enligt EU-kommissionen, kan tillföra ett tydligt mervärde.

En central del av planen är åtgärder för att stärka produktiviteten och innovationsförmågan i bygg- och renoveringssektorn, i syfte att minska obalansen mellan utbud och efterfrågan på bostäder. Detta sker bland annat genom den europeiska strategin för bostadsbyggande, som ska bidra till effektivare byggprocesser och ökad kapacitet i sektorn.

För att ytterligare underlätta bostadsbyggandet aviseras ett särskilt förenklingspaket för bostadsfrågor till 2027. Paketet ska kartlägga relevant EU-lagstiftning i syfte att identifiera möjligheter att minska administrativa bördor och påskynda tillståndsprocesser. Arbetet ska ske i nära samarbete med nationella, regionala och lokala myndigheter, med särskilt fokus på planering och tillståndsgivning som i dag ofta utgör flaskhalsar för ökat bostadsutbud.

Offentlig upphandling lyfts fram som ett viktigt verktyg, både för att driva innovation inom byggsektorn och för att effektivisera administrativa processer kopplade till byggandet av bostäder till överkomlig kostnad. Inom ramen för åtgärd 1, som syftar till att stärka byggsektorn, uppmuntras medlemsstaterna att använda offentlig upphandling för att stödja omställningen till en mer cirkulär och hållbar ekonomi. Detta inkluderar integrering av hållbarhetskriterier i upphandlings- och stödsystem för att främja investeringar i koldioxidsnål och biobaserad produktion samt moderna bygg- och renoveringsmetoder. Samtidigt konstateras, inom åtgärd 2 om administrativa bördor, att upphandling i vissa fall bidrar till komplexitet och förseningar. För att motverka detta uppmanas medlemsstaterna att utnyttja den flexibilitet som redan finns i upphandlingsdirektiven, att använda påskyndade förfaranden samt att delta i gemensam upphandling för att öka effektiviteten och minska kostnaderna.

En allians för bättre bostäder skapades under 2026, med syfte att undanröja hinder för renoveringsfinansiering, samt en handlingsplan för energigemenskaper samma år för att hjälpa hushåll att minska sina energikostnader.

Stödet till medlemsstaterna ska förstärkas genom en mer omfattande uppföljning inom den europeiska planeringsterminen samt genom inrättandet av en kontaktpunkt på EU-nivå för bostadsdata. EU-kommissionen avser även att följa och vid behov ingripa mot konkurrensbegränsande beteenden inom byggsektorn, i nära samarbete inom ramen för Europeiska konkurrensnätverket. Frågan om begränsad konkurrens i byggsektorn lyftes av GEO i dialog med kommissionens ansvariga under våren 2025.

En rådsrekommendation om bekämpning av bostadsutestängning presenterades i maj 2026. Syftet är att stärka skyddet för hushåll som riskerar energifattigdom och avstängning. En fullständig förteckning över planens åtgärder återfinns i slutet av policyanalysen, där planens bilaga återges i sin helhet.

Europeiska regionkommittén antog ett yttrande i april 2025 rörande den kommande bostadsstrategin. Regionkommittén varnar i sitt yttrande för att höga bostadskostnader påverkar både lokal och regional ekonomi negativt, samt hämmar arbetskraftens rörlighet inom den inre marknaden – särskilt för kvalificerade yrkesutövare. De efterlyser ett förnyat fokus på initiativ som syftar till att tillhandahålla olika former av prisvärda bostäder samt ekonomiskt stöd till dessa, bland annat genom användning av EU:s strukturfonder såsom regionalfonden för nybyggnation, upprustning och renovering. De betonar behovet av bättre samordning mellan EU:s och medlemsstaternas politik, samt föreslår en gemensam bostadsagenda för unionen.

Europeiska Investeringsbanken (EIB) bjöd in Göteborg Stad till att besvara en enkät för städer under hösten 2024, och sedan till sin årliga konferens 2025 om bostäder. På konferensen presenterade EIB presenterade sin rapport om bostäder och sitt nya initiativ, en handlingsplan och en investeringsplattform för bostäder.

Hur har Göteborg agerat hittills?

Brysselkontoret deltog i december 2024 i samtal med EIB och EU-kommissionens generaldirektorat för regionala och stadsfrågor; inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag; och sysselsättning om frågan. Brysselkontoret hade konsulterat både stadsbyggnadsförvaltningen och Framtiden AB inför mötet och beskrev situationen i Göteborg utifrån stadens program för bostadsförsörjning samt beskrev för EU-kommissionen hur stadsplaneringsprocessen går till. Stadsbyggnadsförvaltningen fick genom Brysselkontorets initiativ också möjlighet att besvara EIB:s enkät under hösten 2024.

I mars 2025 deltog Brysselkontoret på konferensen arrangerat av det särskilda utskottet för bostäder till rimligt pris i Europaparlamentet och träffade även EU-kommissionens bostadsarbetsgruppssamordnare för att ställa frågor och ge konstruktiva idéer till utredningsarbetet. Representant för stadsbyggnadsförvaltningen är utsedd för att delta i Eurocities arbetsgrupp för bostäder. Eurocities årliga undersökning visar att 56 % av europeiska ledare i städer rankar EU-budgeten som högsta prioritet för att möjliggöra storskalig investering i socialt och prisvärt boende. Eurocities betonar att samordning mellan EU, nationell nivå och lokala aktörer är avgörande för effektivt genomförande av bostadsstrategier.

Ett offentligt samråd (EU15-2025) öppnade i juli 2025, rörande EU:s strategi för bostäder till överkomlig kostnad som Göteborg Stad besvarade.

Under hösten 2025 skickade Brysselkontoret löpande uppdateringar till relevanta medarbetare på SLK angående uppdateringar kring initiativet. Under januarimånad 2026 hade Brysselkontoret en avstämning med SLK-gruppen för att identifiera om staden var intresserade att fortsätta bevaka alt. bedriva aktiv påverkan i relation till de initiativ/förslag som strategin presenterade. Inget beslut fattades. Brysselkontoret har skrivit och delat en policyanalys.

EU-kommissionen förväntas presentera ett lagförslag om bostäder för rimliga priser den 9 september 2026.

(Uppdaterat juli 2026)

4.0 Digitalisering

4.1 Handlingsplan för en AI-kontinent

I april 2025 lanserade EU-kommissionen en ny handlingsplan med målet att göra Europa ledande inom artificiell intelligens (AI). Syftet är att på ett ansvarfullt och effektivt sätt stärka både utvecklingen och användningen av AI inom unionen.

Handlingsplanen bygger på fem grundpelare som ska möjliggöra EU:s AI-ambition:

- Skala upp EU:s AI- och datainfrastruktur genom att förstärka det befintliga nätverket av AI-fabriker och AI-fabriksantenner, varav en AI-fabrik är belägen i Sverige, och investera i upp till sju AI-gigafabriker. Dessa anläggningar främjar innovation, samarbete och teknisk utveckling inom AI genom att ge forskare och företag tillgång till resurser för att utveckla och testa avancerade AI-modeller. Den formella anbudsinfordran för AI-gigafabrikerna publicerades i juli 2026, och byggandet av fabrikerna väntas inledas 2027.
- Förbättra tillgången till stora mängder högkvalitativ data. Datalaboratorierna, som kommer att kopplas till AI-fabrikerna, blir ett centralt verktyg för att samla in, organisera och förena data från dataägare och de gemensamma europeiska dataområdena med EU:s AI-infrastruktur. EU-kommissionen har dessutom publicerat en ny datastrategi (se mer under kapitel 4.3), som syftar till att stärka EU:s dataekosystem.
- Påskynda användningen av AI inom strategiskt viktiga sektorer, inklusive den offentliga sektorn, i syfte att stödja innovation och stärka Europas konkurrenskraft. Strategin för AI-tillämpningar (se mer under kapitel 4.2) är central i arbetet med att nå detta mål.
- Stärka AI-kompetensen inom EU genom initiativ som både breddar tillgången på AI-specialister och främjar omställning och vidareutbildning av arbetskraften. Under våren 2026 startade ett projekt med syfte att förverkliga AI-kompetensakademin (AISHA). Akademin kommer att erbjuda utbildnings- och kompetensutvecklingsprogram inom AI, med särskilt fokus på generativ AI.
- Främja regelefterlevnad och förenkla regelverk, särskilt i anslutning till AI-förordningen. EU-kommissionen har inrättat en servicedesk som ska fungera som en central informationspunkt för aktörer med frågor kring AI-förordningen.

Vad innebär handlingsplanen för Göteborg?

De åtgärder som föreslås i handlingsplanen förväntas kunna påverka Göteborgs Stads framtida användning av AI, även om majoriteten av åtgärderna riktas till företag. Både strategin för en europeisk dataunion och strategin för AI-tillämpningar är relevanta för stadens arbete (se mer under kapitel 4.2 och 4.3), liksom EU-kommissionens initiativ för att stärka AI-kompetensen inom unionen.

I oktober 2025 meddelade EU-kommissionen att 83 europeiska digitala innovationsknutpunkter, varav tre i Sverige, har beviljats finansiering för att främja användningen av AI, vilket även kan komma att gynna Göteborgs Stad och aktörer inom staden. Knutpunkterna förväntas bland annat stödja små och medelstora företag samt offentliga myndigheter i att öka användningen av AI genom att vägleda dem i att testa, införa och använda AI-lösningar. De kommer även att ge rådgivning om efterlevnaden av

AI-förordningen samt förmedla kontakter till den specialiserade kompetens och de resurser som finns inom Europas innovationsekosystem för AI.

Brysselkontoret kommer att fortsätta följa upp handlingsplanens initiativ då de lanseras och informera om de åtgärder som kan komma att påverka Göteborgs arbete. Därtill kommer Brysselkontoret att delta i EU:s AI-innovationsmånad i oktober och november, som innefattar flera högnivåkonferenser och andra partnerevenemang.

(Uppdaterat juli 2026)

4.2 Strategin för AI-tillämpningar

Trots att AI-teknologier har stor potential att stärka innovation, öka produktivitetstillväxten och förbättra EU:s teknologiska suveränitet, förblir användningen av AI begränsad. I dagsläget använder endast 12,6 % av EU:s små och medelstora företag AI-lösningar i sin verksamhet. Mot denna bakgrund presenterade EU-kommissionen strategin för AI-tillämpningar i oktober 2025, med syfte att främja och uppmuntra en bredare användning av AI i företags och den offentliga sektorns verksamheter, samtidigt som teknikens risker och fördelar utvärderas.

Strategin för AI-tillämpningar fokuserar på tre huvudområden:

- Införandet av sektorsspecifika flaggskeppsinitiativ, som syftar till att öka användningen av AI inom nyckelsektorer samt inom den offentliga sektorn.
- Hantering av tvärgående utmaningar, för att stödja ökad AI-användning hos små och medelstora företag, möjliggöra en AI-redo arbetskraft inom flera sektorer, dra nytta av avancerade AI-kapaciteter och säkerställa förtroendet på marknaden.
- Etablering av en enhetlig styrningsmekanism, som ska bana väg för ett sektorsinriktat arbetssätt och främja en dynamisk samverkansprocess mellan berörda aktörer. Mekanismen innefattar även lanseringen av ett AI-observatorium för att utveckla nyckeltal och följa AI-utveckling, påverkan och framtida trender.

Inom ramen för dessa huvudområden presenterar EU-kommissionen en rad åtgärder för att stödja en ökad användning av AI.

Vad tycker Göteborg?

Brysselkontoret bistod stadsledningskontoret i framtagandet av samrådssvaret för strategin för AI-tillämpningar under våren 2025 (EU09-2025). I sitt samrådssvar framhåller Göteborgs Stad att strategin bland annat bör fokusera på energifrågor, då AI kan bidra till minskad energianvändning. EU-kommissionen delar denna bedömning och presenterade därför en färdplan för digitalisering och AI inom energisektorn i juni 2026,

som innehåller åtgärder för ett digitaliserat energisystem i EU där AI ska stödja leveransen av säker, ren och konkurrenskraftig energi för alla konsumenter.

Vidare betonar staden behovet av EU-stöd för att stärka den digitala kompetensen, vilket även EU-kommissionen pekar ut som en av de centrala tvärgående utmaningarna och presenterar flera insatser för att vidareutbilda arbetstagare inom olika sektorer samt utveckla nya kompetenser, däribland AI-kompetensakademin.

Slutligen uppmärksammar Göteborgs Stad de utmaningar som EU-lagstiftningen medför för användningen av AI, bland annat den komplexa regleringen, den varierande tillämpningen mellan medlemsstater samt behovet av att balansera datadelning med skyddet av den personliga integriteten.

Vad innebär strategin för Göteborg?

Göteborgs Stad och lokala aktörer, särskilt små och medelstora företag, kan dra nytta av flera av de åtgärder som EU-kommissionen planerar att genomföra för att främja en bredare användning av AI inom unionen. Staden kan exempelvis ta del av de resurser som utvecklas för att stödja ökad AI-användning inom offentlig sektor. En sådan resurs är den AI-verktygslåda för offentliga förvaltningar som EU-kommissionen presenterade under våren 2026. AI-verktygslådan innehåller praktiska verktyg, vägledning och återanvändbara resurser för att stödja ett ansvarsfullt införande och användande av AI inom offentliga myndigheter.

Vidare kan Göteborg ta del av insatser för att stärka AI-kompetensen i arbetskraften, bland annat genom sektorsanpassade utbildningar som görs tillgängliga via AI-kompetensakademin. Slutligen kan Göteborgs Stad också dra nytta av de riktlinjer för AI-förordningens praktiska tillämpning som EU-kommissionen arbetar med att ta fram under 2026, samt använda den servicedesk som inrättats för att ge vägledning i implementeringen av förordningen.

Brysselkontoret kommer att fortsätta bevaka genomförandet av strategin och informera om åtgärder som kan komma att bli relevanta för Göteborg. Därtill kommer Brysselkontoret att delta på EU-kommissionens högnivåkonferens om AI-tillämpningar i Bryssel i november.

(Uppdaterat juli 2026)

4.3 Strategin för en europeisk dataunion

Trots att EU har etablerat en tydlig inriktning för att bli en ledande aktör inom utveckling och användning av AI och investerat i avancerad AI-infrastruktur, kvarstår betydande utmaningar - framför allt den begränsade tillgången till data för AI-utveckling. Mycket värdefulla data förblir idag isolerad eller outnyttjad, bland annat på grund av ett

komplext och delvis överlappande regelverk för datahantering inom EU, vilket hämmar europeiska aktörer. Strategin för en europeisk dataunion, som presenterades i november 2025, syftar därför till att öka tillgången till högkvalitativa data för AI-utveckling.

Strategin fokuserar på tre övergripande prioriteringar:

- Förbättrad tillgång till högkvalitativa data för AI och innovation. Detta innebär att säkerställa tillgången till kvalitativa data samt den infrastruktur som krävs för att dela och använda data på ett säkert och storskaligt sätt.
- Harmonisering av EU:s rättsliga ramverk för data. Målet är att modernisera och konsolidera regleringen så att europeiska aktörer enklare kan dela och nyttja data över gränser och sektorer.
- Skydd av EU:s datasuveränitet genom en strategisk internationell datapolitik. Denna prioritering syftar till att stärka kontrollen och skyddet av europeiska data i ett alltmer geopolitiskt konkurrensutsatt landskap.

Inom ramen för dessa prioriteringar presenterar EU-kommissionen ett antal flaggskeppsåtgärder som ska genomföras under 2025–2026.

Vad tycker Göteborg?

I sitt samrådssvar (EU11-2025) lyfter Göteborgs Stad att hindren för datadelning med externa organisationer främst beror på oklarheter kring dataägandeskap, oro kring datakvalitet och datasäkerhet samt risken för överträdelser av lagar om skydd av personuppgifter och integritet. Genom åtgärderna i strategin avser EU-kommissionen att hantera flera av dessa hinder, bland annat genom att ta fram en europeisk standard för datakvalitet, förtydliga tillämpningen av dataskyddsförordningen och skala upp de gemensamma europeiska dataområdena för att stärka säker datadelning mellan olika aktörer.

Göteborgs Stad delar EU-kommissionens uppfattning om att bristen på data hämmar AI-utvecklingen inom unionen. Samtidigt ser staden positivt på användningen av syntetiska data som ett sätt att undvika krav kopplade till dataskydd, integritet och sekretess. I strategin meddelar EU-kommissionen att åtgärder kommer att vidtas för att underlätta och stärka användningen av syntetiska data.

I sitt samrådssvar delar Göteborgs Stad även bedömningen att EU har ett stort antal regelverk kopplade till datadelning, vilket skapar osäkerhet kring hur dessa samverkar och gör en konsolidering nödvändig. EU-kommissionen lade i slutet av 2025 fram ett samlat lagförslag (omnibus) för att förenkla och konsolidera fyra nuvarande rättsakter för datahantering till ett sammanhållet regelverk inom ramen för dataförordningen.

Vad innebär strategin för Göteborg?

Åtgärderna i strategin för en europeisk dataunion kommer att påverka Göteborgs Stad både genom förändringarna i den EU-rättsliga ramen för datahantering och genom de

nya flaggskeppsinitiativ som rör datainfrastruktur och tillgång till datamängder. Staden kommer att kunna delta i de gemensamma europeiska dataområdena, särskilt det som fokuserar på offentlig förvaltning.

I strategin aviserar EU-kommissionen dessutom en rad stödåtgärder för att underlätta efterlevnaden av den uppdaterade dataförordningen. En av dessa är den juridiska stödfunktion som EU-kommissionen lanserat där aktörer kan ställa frågor om dataförordningens tillämpning direkt till experter. Automatiserade kontrollsystem, såsom den europeiska företagsplånboken, kan på sikt även komma att underlätta offentliga aktörers rapportering av regelefterlevnad.

Brysselkontoret kommer att fortsätta bevaka genomförandet av strategin och informera om åtgärder som kan komma att bli relevanta för Göteborg.

(Uppdaterat juli 2026)

4.4 Förordningen om digitala nätverk

Tillgång till snabb, säker och tillförlitlig digital infrastruktur är avgörande för att säkra Europas framtida konkurrenskraft, säkerhet och sociala välfärd. Samtidigt står EU:s digitala nätverk inför en rad utmaningar, däribland brist på innovation och investeringar, hinder för gränsöverskridande verksamhet och uppskalning, samt ett komplext och fragmenterat regelverk.

Genom förordningen om digitala nätverk, som presenterades i januari 2026, vill EU-kommissionen ersätta flera befintliga rättsakter och konsolidera dem till en enda direkt tillämplig förordning. Syftet med denna sammanslagning är att förenkla och stärka samordningen av regelverket samt att skapa bättre förutsättningar för leverantörer att verka, skala upp och innovera på den inre marknaden.

Förslaget till förordningen om digitala nätverk innehåller ett flertal åtgärder som syftar till att uppnå följande mål:

- Stärka konkurrenskraften inom konnektivitetssektorn och industrin i stort genom att underlätta investeringar i avancerad digital infrastruktur och skapa förutsättningar för utveckling av innovativa tjänster.
- Konsolidera den inte marknaden för elektronisk kommunikation genom att undanröja hinder och underlätta gränsöverskridande tillhandahållande av nät och tjänster.
- Bidra till ökad motståndskraft och beredskap i digitala infrastrukturer genom att främja samarbete kring uppbyggnaden av nödvändig resilienskapacitet.

Vad tycker Göteborg och vad innebär lagförslaget för staden?

Göteborgs Stad svarade våren 2024 på EU-kommissionens samråd om vitboken ”Hur hanterar vi Europas behov av digital infrastruktur?” (EU02-2024). EU-kommissionen tog hänsyn till samrådssvaren från 2024 i arbetet med att utforma lagförslaget till förordningen om digitala nätverk.

I sitt samrådssvar framhåller Göteborgs Stad den samhällsviktiga och komplexa verksamhet som svenska kommuner bedriver, och som i allt högre grad är beroende av en välutvecklad digital infrastruktur. Staden lyfter även den svenska kontexten, där lokala stadsnät utgör en central del av den digitala infrastrukturen. Dessa stadsnät drivs ofta av lokalt förankrade, icke-vinstdrivande bolag – i Göteborgs fall GothNet AB. Mot denna bakgrund betonade Göteborgs Stad vikten av att framtida EU-regelverk inte snedvrider konkurrensen till fördel för större, ofta globala aktörer, utan säkerställer konkurrens på lika villkor och en rimlig prisbild på den inre marknaden.

Eftersom de flesta åtgärderna i lagförslaget berör leverantörer av elektroniska kommunikationsnät och -tjänster, bedöms de inte få någon nämnvärd inverkan på Göteborgs Stads verksamhet. Göteborg bedöms heller inte påverkas av EU-kommissionens mål om full fibertäckning till 2035, då staden redan idag har en mycket hög tillgång till fiberbaserat bredband.

Göteborgs Stad lyfter även säkerhetsperspektivet i sitt samrådssvar och betonar vikten av att den digitala infrastrukturen är motståndskraftig mot störningar, såsom sabotage och andra cyberhot. Den beredskapsplan för digital infrastruktur som ska tas fram på EU-nivå bedöms kunna ge värdefull vägledning till europeiska aktörer genom gemensamma rekommendationer och etablerad praxis för krishantering.

Under våren medverkade Brysselkontoret i den arbetsgrupp som stadsledningskontoret hade samordnat för att ta fram Göteborgs Stads svar på den nationella remissen om lagförslaget. Lagförslaget behandlas för närvarande i Europaparlamentets utskott för industrifrågor, forskning och energi (ITRE) samt i ministerrådet.

(Uppdaterat juli 2026)

4.5 EU:s förenkling av det digitala regelverket

Under den pågående mandatperioden (2024–2029) har EU-kommissionen lanserat en omfattande förenklingsagenda som syftar till att göra EU:s regelverk enklare, tydligare och mindre administrativt betungande, särskilt för företag, för att stärka unionens konkurrenskraft och ekonomiska tillväxt. Samtidigt har aktörer runtom i Europa lyft behovet av ändringar i EU:s digitala regelverk för att minska kostnaderna för regelefterlevnad, förtydliga hur olika regler samspelar samt adressera genomförandeutmaningar.

Mot denna bakgrund har EU-kommissionen presenterat en digital omnibus, ett samlat lagförslag som uppdaterar och förenklar flera rättsakter på en gång, som syftar till att harmonisera och förenkla EU:s regelverk kopplat till AI, cybersäkerhet och data. Målet är att säkerställa att reglerna stödjer tillväxt och innovation och stärker EU:s konkurrenskraft, utan att kompromissa med regelverkens ändamål eller skyddsnivå.

Den digitala omnibusen innehåller ett antal tekniska justeringar av befintlig digital lagstiftning, prioriterade utifrån samråd med europeiska aktörer. Inom ramen för den digitala omnibusen föreslår EU-kommissionens följande:

- förenklingsåtgärder i AI-förordningen;
- harmonisering av EU:s rättsliga ramverk för data;
- förändringar i dataskyddsförordningen (GDPR);
- uppdaterade regler för cookies;
- förenklad process för att rapportera cybersäkerhetsincidenter.

Vad tycker Göteborg och vad innebär lagförslagen för staden?

Göteborgs Stad besvarade de offentliga samråden om strategin för en europeisk dataunion (EU11-2025) och strategin för AI-tillämpningar (EU09-2025). Båda samråden omfattade frågor om utmaningar och behov kopplade till EU:s digitala lagstiftning.

Göteborgs Stad delar bedömningen att EU har ett stort antal regelverk kopplade till datadelning, vilket skapar osäkerhet kring hur dessa förhåller sig till varandra och gör en konsolidering nödvändig. Genom den digitala omnibusen avser EU-kommissionen att skapa ett tydligare och mer sammanhållet ramverk genom att konsolidera fyra av EU:s nuvarande rättsakter för datahantering inom ramen för dataförordningen.

Göteborg betonar även behovet av en samlad översyn av EU:s datalagstiftning, såsom dataskyddsförordningen, för att säkerställa en balans mellan möjliggörande av datadelning och integritetsskydd. Detta ligger i linje med EU-kommissionens förslag, som omfattar ett antal ändringar i dataskyddsförordningen som syftar till en mer harmoniserad och tydlig tillämpningen av regelverket. Som offentlig myndighet med omfattande behandling av personuppgifter kommer Göteborgs Stad att påverkas av dessa förändringar. Därutöver kan staden även dra nytta av den föreslagna gemensamma rapporteringsmekanismen för cybersäkerhetsincidenter, vilken förväntas minska den administrativa bördan.

Slutligen efterfrågar Göteborg vägledning, stödverktyg och rådgivning för att stödja genomförandet av AI-förordningen. Inom ramen för den digitala omnibusen föreslår EU-kommissionen ändringar som syftar till att förtydliga samspelet mellan AI-förordningen och annan EU-lagstiftning samt att förbättra förordningens genomförande. Utöver dessa lagstiftningsåtgärder utlovar EU-kommissionen ytterligare insatser för att underlätta

efterlevnaden av AI-förordningen, som även bedöms kunna stödja Göteborgs Stads arbete med genomförandet av förordningen.

Den digitala omnibusen, som bland annat omfattar en harmonisering av EU rättsliga ramverk för data, ändringar i dataskyddsförordningen, uppdaterade cookieregler och en förenklad process för rapportering av cybersäkerhetsincidenter, behandlas för närvarande i Europaparlamentets utskott och i ministerrådet. För den del av den digitala omnibusen som rör förenklingsåtgärder i AI-förordningen har Europaparlamentet och ministerrådet däremot nått en överenskommelse, och de nya reglerna trädde i kraft i juli 2026.

Brysselkontoret kommer att fortsätta bevaka förhandlingarna och rapportera om de slutliga, antagna förändringarna i EU:s digitala regelverk.

(Uppdaterat juli 2026)

5.0 Social rättvisa, demokrati, gemensamma värden

5.1 Kvinnors rättigheter och en ny jämställdhetsstrategi

EU-kommissionen ser jämställdhet som en grundläggande rättighet och det är en central del av EU:s politiska riktlinjer för mandatperioden 2024–2029. Jämställdhet ses ur EU-perspektiv som en rättighets- och demokratifråga, men också som en ekonomisk fråga då jämställdhet på arbetsmarknaden är avgörande för ökad tillväxt och konkurrenskraft.

Göteborg benämner numera tydligt jämlik hälsa som en förutsättning för jämlika livsvillkor Göteborg konsekvent lyft könsrelaterat våld som en viktig faktor i jämställdhetsfrågan till EU sedan samrådet för utformandet av EU:s tidigare jämställdhetsstrategi 2020, och då framförallt i ljuset av hedersrelaterat våld.

EU:s jämställdhetsstrategi 2026–2030 är ett ramverk som samlar tidigare och kommande åtgärder inom åtta områden, bland annat våld mot kvinnor, hälsa, arbetsmarknad, utbildning och politiskt deltagande. Strategin har lägre ambitionsnivå än föregångaren och fokuserar främst på policyintegrering, datainsamling och uppföljning. För Göteborg är särskilt relevanta delar EU:s kommande anti-traffickingstrategi, arbetet mot cybervåld, studien om unga mäns online-miljöer samt jämställdhetsintegrering i EU-finansiering. Göteborgs prioriteringar mäns roll i jämställdhetsarbetet, digitalt våld, abortfrågan och krisberedskap återfinns delvis i strategin, men hedersrelaterat våld saknas helt. Strategin betonar konkurrenskraft snarare än rättighetsperspektiv, vilket påverkar hur projektansökningar bör formuleras.

Under våren 2025 besvarade Göteborgs Stad (EU12-2025) samråd inför framtagandet av den nya jämställdhetsstrategin. Brysselkontoret har skrivit en policyanalys av den nya jämställdhetsstrategin.

(Uppdaterat juli 2026)

5.2 EU:s agenda för städer

I EU bor omkring 75 % av befolkningen i städer och tätorter, och det förväntas öka under de kommande årtiondena. Städer spelar en central roll i genomförandet av EU:s politik och lagstiftning. Trots detta konstaterar EU-kommissionen att städers synpunkter alltför sällan beaktas i utformningen av unionens lagstiftning och politik. Tillika har EU under de senaste åren lanserat över 50 initiativ och instrument riktade till städer, vilket har lett till överlappningar och gjort det svårt för städer att navigera i landskapet av stödinsatser.

EU:s agenda för städer, som lanserades i december 2025, presenterar unionens vision för Europas städer och en rad åtgärder som ska stödja hållbar och integrerad stadsutveckling. Agendan syftar till att stärka den urbana dimensionen i utformningen och genomförandet av EU:s politik och lagstiftning, bland annat genom en förbättrad dialog med städer. Den utlovar även ett mer samordnat och effektivt stöd, genom att använda instrumenten inom den nuvarande fleråriga budgetramen och den kommande långtidsbudgeten för 2028–2034, för att bättre möta städers behov och genomföra centrala EU-prioriteringar på lokal nivå.

Policyagendan nämner ett brett spektrum av frågor, inklusive bostäder, klimatåtgärder, digitalisering, social inkludering och jämlikhet, som städer står inför. Eurocities enkätundersökning för 2026, som inkluderar svar från 88 städer, bekräftar att flera av dessa frågor just nu står högt på europeiska städers agendor.

Några av de centrala åtgärder som presenteras i agendan är följande:

- Från och med 2026 kommer EU-kommissionen att anordna en årlig politisk högnivådialog med lokala ledare för att diskutera politiska prioriteringar, utmaningar och stödbehov.
- Regelbundna tekniska samråd med urbana experter ska stödja EU-kommissionen att identifiera möjligheter inom olika tematiska områden. Två samråd har redan hållits under 2026 med fokus på hållbar turism och stadsdelsomvandling.
- En ny webbportal för städer har lanserats för att samla allt EU-stöd som riktar sig till städer.
- Under nästa fleråriga budgetram föreslår EU-kommissionen att webbportalen integreras i en ny plattform för städer. Plattformen ska samla olika former av stöd för att ge städer enklare och mer samordnad tillgång till EU:s resurser.

Vad tycker Göteborg?

Göteborgs Stad, inklusive Brysselkontoret, har följt Eurocities arbete med att ta fram en position inför samrådet om EU:s agenda för städer, som hölls under våren 2025. Denna position låg även till grund för Göteborgs Stads eget samrådssvar (EU07-2025). Agendan har dessutom diskuterats inom det etablerade storstadssamarbetet mellan Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala.

Flera av de synpunkter som Göteborg lyfter i sitt samrådssvar återfinns i EU:s agenda för städer, såsom behovet av ett årligt möte mellan företrädare för städer och höga representanter från EU-kommissionen samt behovet av att kartlägga, samordna och förenkla de många EU-initiativ som riktar sig till städer. Samtidigt finns det viktiga aspekter i Göteborgs samrådssvar som inte adresseras i agendan, däribland behovet av att involvera städer i dialogerna om EU:s nästa fleråriga budgetram samt att öronmärka medel för urbana frågor i den kommande budgeten.

I samband med arbetet för att påverka EU:s agenda för städer vidareförmedlade Brysselkontoret en förfrågan till stadsledningskontoret om att underteckna ett gemensamt upprop. I brevet uppmanas EU-institutionerna och de nationella regeringarna att erkänna lokala och regionala myndigheter som viktiga partners i EU:s styrning. Brevet undertecknades av Göteborgs Stad tillsammans med över 80 andra städer och regioner samt 12 europeiska nätverk.

Brysselkontoret kommer att fortsätta följa genomförandet av åtgärderna inom EU:s agenda för städer samt de pågående förhandlingarna för EU:s nästa fleråriga budgetram, vilka har kopplingar till genomförandet av flera av agendans åtgärder.

(Uppdaterat juli 2026)

5.3 Handlingsplan för att förverkliga den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter antogs vid ett toppmöte i Göteborg 2017 för att säkerställa en rättvis arbetsmarknad inom EU:s gränser utan att subsidiaritetsprincipen överträds. Pelaren bygger på tjugo principer som relaterar till tre tematiska områden:

- Lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden
- Rättvisa arbetsvillkor
- Social trygghet och inkludering

Ansvaret för att genomföra den sociala pelaren delas mellan EU:s institutioner, medlemsstaterna samt regionala och lokala aktörer. Även arbetsmarknadens parter och civilsamhället har en central roll. Initiativ inom ramen för pelaren är sällan lagstiftning, utan bygger oftast på politisk samverkan, gemensamma mål och rekommendationer.

För att samordna genomförandet av pelaren presenterade EU-kommissionen pelarens första handlingsplan 2021. Handlingsplanen innehöll 75 konkreta åtgärder på EU-nivån som skulle bidra till att nå EU:s mål.

När det gäller framstegen för att nå de överordnade sociala målen för 2030 är EU nära att uppnå sysselsättningsmålet (76,1 % 2025 mot målet för 2030 på 78 %), men det återstår fortfarande mycket att göra när det gäller målen för kompetens (39,5 % 2022; målet är 60 %) och fattigdomsminskning (–3,5 miljoner människor som löper risk för fattigdom eller social utestängning; målet är –15 miljoner). Det finns också ojämna framsteg när det gäller delmålen, dvs. skillnaderna i sysselsättning mellan kvinnor och män, tillgång till förskoleverksamhet och barnomsorg, minskning av andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar, grundläggande digitala färdigheter, unga med högst grundskoleutbildning och barnfattigdom.

Under sommaren 2025 hölls ett samråd (EU14-2025) för att utvärdera handlingsplanen, som Göteborg dock inte besvarade. I juli 2026 presenterade EU-kommissionen ett meddelande om förstärkning av implementeringen av pelaren.

För Göteborg är pelaren relevant eftersom flera mål i hög grad avgörs av lokala förhållanden. Staden kan bidra med data och praktiska erfarenheter från bostadsförsörjning, socialt boendestöd, hemlöshet och stöd till utsatta grupper, men behöver också bevaka hur nya EU-instrument samspelar med svensk bostadspolitik och kommunal kompetens. Göteborg skulle kunna uppmärksamma utvecklingen under 2027, 10 år efter underskriften i Göteborg.

Eftersom handlingsplanen inte är lagstiftande behöver den inte genomgå EU:s parlamentariska lagstiftningsprocess. GEO har skrivit en längre policyanalys om meddelandet.

(Uppdaterat juli 2026)

5.4 Europeiska planeringsterminen – rapport och förväntad utveckling

Den europeiska planeringsterminen är en årlig process som går ut på att samordna den ekonomiska politiken och socialpolitiken inom EU. Tanken är att EU-länderna anpassar sin politik till mål och regler som man kommit överens om på EU-nivå. EU-kommissionen offentliggör två omfattande ekonomiska prognoser (vår-och höstpaketet) varje år.

Vårrapporten 2026 beskrev att EU står inför ökade geopolitiska, ekonomiska och klimatrelaterade utmaningar och betonar behovet av stärkt konkurrenskraft, strategisk autonomi och social sammanhållning. EU-kommissionen uppmanar medlemsstaterna att genomföra reformer och investeringar som stärker innovation, kompetensförsörjning,

produktivitet och motståndskraft, samtidigt som hållbara offentliga finanser säkerställs. Rapporten ligger till grund för de landspecifika rekommendationerna och följer upp medlemsstaternas framsteg och rekommendationer om vad medlemsländerna bör anpassa i sin politik.

Sverige beskrivs inte längre främst som ett land med makroekonomiska obalanser att korrigera, utan som ett land vars utmaning är att omsätta sina starka offentliga finanser och höga innovationskapacitet i högre produktivitet, stärkt konkurrenskraft och ökad ekonomisk motståndskraft. Det är den mest tydliga förändringen jämfört med landrapporterna 2024–2025. EU-kommissionen pekar på kvarstående utmaningar såsom kompetensbrist, låg produktivitetstillväxt, bostadsmarknadens strukturella problem, behovet av investeringar i energi- och transportinfrastruktur samt fortsatt arbetsmarknadsintegration. Rapporten betonar också vikten av reformer och investeringar som stärker innovation, digitalisering, den gröna omställningen och ekonomins motståndskraft i ett mer osäkert geopolitiskt läge.

Genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna blir särskilt viktiga i ljuset av att faciliteten för återhämtning och resiliens avslutas och att fokus börjar skifta till nästa fleråriga budgetram 2028–2034.

Framåt förväntas den europeiska planeringsterminen och de landspecifika rekommendationerna bli både mer omfattande och bindande. Bland annat diskuteras det att rekommendationerna i landrapporten ska utvecklas mot att på ett tydligt sätt omfatta prioriterade frågor där EU har mindre befogenheter, såsom kompetensförsörjning och bostäder till rimligt pris. Rekommendationerna föreslås bli centrala i utformandet av de Nationella och Regionala Partnerskapsplanerna (läs mer under rubrik 1.0 En ny EU-budget och EU-finansiering) som ska styra närmare hälften av EU:s budget mot nationell, regional och lokal utveckling.

(Uppdaterat juli 2026)

5.5 Stärkt strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Omkring 90 miljoner människor i EU lever med en funktionsnedsättning, vilket gör samordnade insatser på EU- och nationell nivå avgörande för att motverka ojämlikheter och undanröja hinder för deras deltagande i samhälls- och arbetslivet. EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030 syftar till att främja inkludering och säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan leva självständigt samt delta i samhällslivet och ekonomin på lika villkor som andra.

Halvvägs in i strategins genomförande bedömde EU-kommissionen att åtgärderna behöver intensifieras för att strategins mål ska kunna uppnås senast 2030. Behovet av

en förstärkt strategi beror dels på att flera utmaningar kvarstår, dels på att det politiska sammanhanget har förändrats och nya samhällsutmaningar har uppstått sedan strategin presenterades år 2021. Därför presenterade EU-kommissionen i maj 2026 ett meddelande om en stärkt strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som introducerar en rad flaggskeppsåtgärder som EU-kommissionen åtar sig att genomföra fram till 2030. Strategin innehåller även uppmaningar till medlemsstaterna som särskilt avser områden där EU:s befogenheter är mer begränsade, såsom utbildning, bostäder samt hälso- och sjukvård, i syfte att främja reformer och utveckling på nationell nivå.

Åtgärder har utformats inom strategins åtta prioriterade områden:

- Tillgänglighet
- Utnyttja EU-rättigheter
- Anständig livskvalitet och självständigt boende
- Lika tillgång och icke-diskriminering
- Främja rättigheterna för personer med funktionsnedsättning globalt
- Ett effektivt genomförande av strategin
- Föregå med gott exempel
- Medvetandehöjande åtgärder, övervakning och mätning av framsteg

Vad tycker Göteborg och vad innebär den stärkta strategin för staden?

I sitt samrådssvar (EU22-2025) lyfter Göteborgs Stad fram områden som bör prioriteras ytterligare för att strategin ska kunna bidra till att förbättra situationen för personer med funktionsnedsättning i EU. Dessa omfattar bland annat arbete och sysselsättning, utbildning, krisberedskap, tillgänglighet till byggnader och andra platser, självständigt boende och inkludering i samhället, samt kultur, rekreation, fritidsaktiviteter och idrott. Staden framhåller även behovet av insatser för barn och ungdomar med funktionsnedsättning och deras familjer. Därtill efterlyser Göteborgs Stad förbättrad insamling av statistik och information samt finansiering av organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

Flera av områdena lyfts även fram av EU-kommissionen, som presenterar flera insatser med relevans för Göteborgs Stad. EU-kommissionen uppmuntrar exempelvis till innovativa lösningar för självständigt boende genom EU-finansiering, bland annat inom Horisont Europa och Europeiska regionala utvecklingsfonden samt motsvarande program inom ramen för nästa fleråriga budgetram (2028-2034).

De nationella sysselsättningsmål för personer med funktionsnedsättning som EU-kommissionen avser att fastställa tillsammans med ministerrådet kan också förväntas få betydelse för Göteborgs Stad. Inom ramen för det kommande lagstiftningsinitiativet om kvalitetsjobb avser EU-kommissionen dessutom att beakta de arbetsmiljörisker som

arbetstagare med funktionsnedsättning kan möta. Detta kan även få betydelse för Göteborgs Stad i egenskap av arbetsgivare.

På utbildningsområdet presenterar EU-kommissionen flera insatser som Göteborgs Stad kan dra nytta av. Det handlar bland annat om vägledning om läroplaner och pedagogisk utveckling inom förskola och barnomsorg, i syfte att stödja utveckling av grundläggande färdigheter i ett tidigt skede samt främja upptäckt av utvecklingsförseningar. Inom ramen för den kommande färdplanen för digital utbildning och digitala färdigheter kommer EU-kommissionen även att verka för att elever med funktionsnedsättning ska kunna dra nytta av den digitala omställningen i skolorna. Slutligen kan Göteborgs skolor använda befintliga och framtida EU-finansiering, särskilt inom Erasmus+-programmet, för att främja utbildningsrelaterad rörlighet bland elever med funktionsnedsättning och för erfarenhetsutbyte med andra skolor i Europa.

(Uppdaterat juli 2026)

5.6 EU-strategi mot korruption

Även om korruption till sin natur är svår att mäta, visar försiktiga uppskattningar att den kostar EU:s ekonomi minst 120 miljarder euro varje år. En undersökning från 2025 visar också att korruption uppfattas som ett omfattande problem inom EU: 69 % av EU:s invånare och 63 % av företagen anser att korruptionen är utbredd i deras land.

EU har redan antagit flera lagstiftningsinitiativ och andra åtgärder för att förebygga och bekämpa korruption inom unionen. Dock finns det ett behov av ett mer övergripande och strategiskt tillvägagångssätt på EU-nivå för att säkerställa att åtgärder mot korruption utvecklas och genomförs på ett mer enhetligt, samordnat och effektivt sätt. Mot bakgrund av korruptionens gränsöverskridande karaktär och de initiativ som redan finns på EU-nivå, har EU-kommissionen bedömt att en gemensam EU-strategi mot korruption kan skapa ett europeiskt mervärde.

Det övergripande syftet med strategin är att fastställa EU:s prioriteringar och planerade åtgärder för att förebygga och bekämpa korruption på ett mer samordnat och heltäckande angreppssätt. Strategin kommer att bygga vidare på EU-kommissionens prioriteringar och det paket mot korruption som presenterades i maj 2023.

Strategin väntas omfatta åtgärder för att stärka upptäckt, utredning och lagföring av korruption samt återvinning av tillgångar. Den kommer även att innehålla förebyggande insatser för att hantera korruptionsrisker och främja en offentlig förvaltningskultur som präglas av integritet, transparens och öppenhet. Därutöver är syftat att skapa bättre samordning mellan olika politikområden och etablera en strukturerad ram för samarbete mellan medlemsstaterna, den privata sektorn, civilsamhället och internationella partner.

EU-kommissionens offentliga samråd om strategin mot korruption var öppet mellan maj och juli 2026, och Brysselkontoret skickade in samrådet till stadsledningskontoret för besvarande (EU06-2026). Strategin förväntas presenteras under det fjärde kvartalet 2026.

(Uppdaterat juli 2026)

5.7 EU:s ungdomsstrategi

EU:s ungdomsstrategi utgör ramen för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet och syftar till att möta utmaningar såsom globalisering, teknisk utveckling och socialt utanförskap. Strategin bygger på en vision om ett Europa där unga kan ta tillvara på möjligheter och känna en samhörighet med europeiska värderingar. De övergripande målen är att främja ungas demokratiska deltagande och sociala engagemang samt ge dem förutsättningar att delta aktivt i samhället och den politiska debatten.

Den nuvarande ungdomsstrategin för perioden 2019–2027 utgör en politisk ram och inspirationskälla för medlemsstaternas arbete på ungdomsområdet. För att omsätta strategins visioner i praktiken genomförs den genom treåriga arbetsplaner som fastställer specifika prioriteringar och åtgärder för respektive period. Genomförandet och framstegen följs dessutom upp och utvärderas för att säkerställa att strategins mål uppnås.

Eftersom den nuvarande strategin löper ut 2027 öppnade EU-kommissionen ett offentligt samråd mellan april och juli 2026. Syftet var att samla in ett brett kunskapsunderlag inför utvecklingen av en mer ändamålsenlig, inkluderande och genomförbar ungdomsstrategi efter 2027, med relevans för såväl EU-nivå som nationell och lokal nivå. Brysselkontoret skickade in samrådet för besvarande till Göteborgs Stad (EU05-2026).

Brysselkontoret kommer att skriva en policyanalys om den nya ungdomsstrategin då den presenterats, vilket förväntas ske under det första kvartalet 2027.

(Uppdaterat juli 2026)